

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Milan Odvárka

Univerzita Pardubice
Fakulta Ekonomicko-správní

Dotační politiky menších obcí
Bakalářská práce

2024

Milan Odvárka

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Milan Odvárka**
Osobní číslo: **E21406**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Veřejná ekonomika a správa**
Téma práce: **Dotáční politiky menších obcí**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem bakalářské práce je analýza dotačních politik v případě menších obcí. Ve zvoleném regionu zkoumat míru užívání dotací v případě obcí, která mají méně než 3000 obyvatel. Dále popsat zejména jejich strukturu, způsoby a nástroje v rámci dotačních politik. Na základě výsledků provést diskusi a formulovat závěry.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů týkajících se zkoumané problematiky.
- Charakteristika oblasti dotací s důrazem na obecní úroveň.
- Výzkum ve zvoleném prostředí.
- Vyhodnocení provedeného výzkumu, shrnutí, závěry a jejich diskuse.

Rozsah pracovní zprávy: **35**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KOPECKÝ, M., PRŮCHA, P., HAVLAN, P. Zákon o obcích Komentář. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 368 s. 2022. ISBN 978-80-7676-302-9.
PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 288 s. 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.
ŘEZNÍČKOVÁ, K. Financování a hospodaření územních samosprávných celků. Olomouc. 207 s. 2019. ISBN 978-80-244-5548-8.
STRNADOVÁ, Z. Co by měl vědět příjemce dotace. 1 vyd. Praha: Grada, 192 s. 2019. ISBN 972-80-247-3076-9.
ZAHRADNÍK, P. Kohezní politika Evropské unie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 656 s. 2017. ISBN 978-80-7400-527-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Fuka, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem Dotační politiky menších obcí jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28.6.2024

Milan Odvárka

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych poděkovat Ing. Janu Fukovi, Ph.D. za vedení mé bakalářské práce, cenné rady, odborný dohled, shovívavost ochotu a čas věnovaný konzultacím a kontrole této práce. Dále bych rád poděkoval své rodině za trpělivost a podporu, kterou mi projevovala v průběhu mého studia.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou dotačních politik v obcích s počtem obyvatel nižším než 3 000. Cílem práce je zkoumat míru užívání dotací, popsat strukturu, způsoby a nástroje v rámci dotačních politik a provést konkrétní analýzu vybraných obcí. V prvních dvou částech práce je popsána obecná charakteristika malé obce a její hospodaření, dotační politika obce, vymezení pojmu dotace, druhy dotací, postup poskytování dotací a dotační programy. Další část práce obsahuje konkrétní analýzu dotační politiky ve vybraných obcích, které jsou rozděleny do tří kategorií podle počtu obyvatel.

KLÍČOVÁ SLOVA

Dotační politika, dotace, malé obce, hospodaření obcí, dotační programy.

TITLE

Subsidy policies of smaller municipalities

ANNOTATION

This bachelor's thesis deals with the analysis of subsidy policies in municipalities with a population of less than 3,000. The aim of the work is to examine the rate of subsidy use, describe the structure, methods and tools within subsidy policies and carry out a specific analysis of selected municipalities. In the first two parts of the work, the general characteristics of a small municipality and its management, subsidy policy of the municipality, definition of the term subsidy, types of subsidies, procedure for providing subsidies and subsidy programs are described. The next part of the work contains a specific analysis of the subsidy policy in selected municipalities, which are divided into three categories according to the number of inhabitants.

KEYWORDS

Subsidy policy, subsidies, small municipalities, management of municipalities, subsidy programs.

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK.....	10
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	12
ÚVOD.....	13
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MENŠÍ OBCE A JEJÍ HOSPODAŘENÍ	14
1.1 Obec a její hospodaření.....	14
1.2 Základní znaky obce	15
1.3 Orgány obce.....	15
1.4 Rozpočet obce.....	16
1.4.1 Postup při sestavování rozpočtu	18
1.4.2 Pojetí rozpočtu obce.....	20
1.4.3 Výdaje a příjmy obecního rozpočtu.....	21
2. DOTAČNÍ POLITIKA OBCE	24
2.1 Charakteristika dotační politiky.....	24
2.2 Způsoby a nástroje dotační politiky.....	25
2.3 Vymezení pojmu dotace, druhy dotací	25
2.4 Obecný postup poskytování dotací ze státního rozpočtu.....	28
2.5 Poskytování dotací z EU.....	31
2.6 Spolupráce s ostatními subjekty při žádosti o dotace	32
2.7 Problémy malých obcí s dotační politikou	32
2.8 Dotační programy EU	33
2.9 Dotační programy jednotlivých ministerstev a Královehradeckého kraje (HKK)	35
3. METODOLOGIE PRÁCE	40
4. ANALÝZA DOTAČNÍ POLITIKY VE VYBRANÝCH OBCÍCH.....	42
4.1 Obce do 500 obyvatel	42
4.2 Obce od 501 do 1 500 obyvatel	54
4.3 Obce od 1501 do 3000 obyvatel	66
4.4 Porovnání obcí	80
5. SHRNUÍ A DISKUSE	84
ZÁVĚR	85

POUŽITÁ LITERATURA	86
SEZNAM PŘÍLOH.....	91

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Rozpočtová soustava ČR.....	17
Obrázek 2: Schéma rozpočtového procesu.....	19
Obrázek 3: Základní druhové rozdělení výdajů.....	22
Obrázek 4: Schéma druhového rozdělení příjmů	23
Obrázek 5: Přehled fondů EU	34
Obrázek 6: Skupiny dotační programů MMR	35
Obrázek 7: Dotační programy HKK.....	38
Graf 1: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Dolní Olešnice v letech 2017–2023	44
Graf 2: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Dolní Olešnice v letech 2017–2023	45
Graf 3: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Zlatá Olešnice v letech 2017–2023	48
Graf 4: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Zlatá Olešnice v letech 2017–2023	48
Graf 5: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Čermná v letech 2017–2023.....	51
Graf 6: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Čermná v letech 2017–2023.....	52
Graf 7: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Chotěvice v letech 2017–2023	56
Graf 8: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Chotěvice v letech 2017–2023	56
Graf 9: Skladba příjmových složek rozpočtu města Pilníkov v letech 2017–2023	59
Graf 10: Rozdělení celkových přijatých dotací města Pilníkov v letech 2017–2023	59
Graf 11: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Velké Svatoňovice v letech 2017–2023	63
Graf 12: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Velké Svatoňovice v letech 2017–2023	63
Graf 13: Skladba příjmových složek rozpočtu města Rtyně v Podkrkonoší v letech 2017–2023	68
Graf 14: Rozdělení celkových přijatých dotací města Rtyně v Podkrkonoší v letech 2017–2023	68
Graf 15: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Rudník v letech 2017–2023.....	71
Graf 16: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Rudník v letech 2017–2023	72
Graf 17: Skladba příjmových složek rozpočtu města Svoboda nad Úpou v letech 2017–2023	75
Graf 18: Rozdělení celkových přijatých dotací města Svoboda nad Úpou v letech 2017–2023	76

Tabulka 1: Občanská vybavenost obcí do 500 obyvatel.....	43
Tabulka 2: Celkové přijaté dotace obce Dolní Olešnice v letech 2017–2023	46
Tabulka 3: Celkové přijaté dotace obce Zlatá Olešnice v letech 2017–2023	49
Tabulka 4: Celkové přijaté dotace obce Čermná v letech 2017–2023	52
Tabulka 5: Občanská vybavenost v obcích od 501 do 1500 obyvatel.....	55
Tabulka 6: Celkové přijaté dotace obce Chotěvice v letech 2017–2023	57
Tabulka 7: Celkové přijaté dotace města Pilníkov v letech 2017–2023.....	60
Tabulka 8: Celkové přijaté dotace obce Velké Svatoňovice v letech 2017–2023	64
Tabulka 9: Občanská vybavenost obcí od 1501 od 3000 obyvatel.....	67
Tabulka 10: Celkové přijaté dotace města Rtně v Podkrkonoší v letech 2017–2023.....	69
Tabulka 11: Celkové přijaté dotace obce Rudník v letech 2017–2023	73
Tabulka 12: Celkové přijaté dotace města Svoboda nad Úpou v letech 2017–2023.....	77
Tabulka 13: Objem finančních prostředků získaných z celkových dotací přepočtený na jednoho obyvatele v letech 2017–2023	80
Tabulka 14: Diverzita dotačních zdrojů.....	83

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR – Česká republika

EU – Evropská Unie

HKK – Královehradecký kraj

MK – Ministerstvo kultury ČR

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

MV – Ministerstvo vnitra ČR

MZ – Ministerstvo zemědělství ČR

MŽP – Ministerstvo životního prostředí ČR

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SFŽP – Státní fond životního prostředí ČR

SZIF – Státní zemědělský investiční fond

ZŠ – Základní škola

ÚVOD

V dnešní době malé obce čelí řadě výzev spojených s hospodařením a rozvojem. Jakožto základní jednotky územní samosprávy mají mnohdy omezené zdroje a kapacity, což může ovlivnit jejich schopnost plnit potřeby obyvatel a dosahovat rozvojových cílů. V této souvislosti se důležitým aspektem stává otázka dotační politiky, která může být pro tyto obce klíčovým nástrojem k zajištění finanční podpory a stimulace rozvoje.

Téma dotační politiky je pro malé obce důležité, a to jak z hlediska pochopení teoretických principů, tak zejména z praktického hlediska. Cílem práce je analýza dotačních politik v případě menších obcí a zkoumání míry využívání dotací v obcích s počtem obyvatel nižším než 3000. To znamená, že popisuje zejména strukturu, způsoby a nástroje dotačních politik a na základě výsledků provádí diskusi a formuluje závěry.

V první části budou rozebrány obecné charakteristiky malých obcí a jejich hospodaření, dotační politika obce, vymezení pojmu dotace, druhy dotací, postup poskytování dotací a dotační programy. V další části pak bude provedena konkrétní analýza dotační politiky ve vybraných obcích v závislosti na jejich velikosti. Práce se zaměří zejména na popis struktury, způsoby a nástroje v rámci dotačních politik, které jsou využívány v těchto obcích. Na základě získaných výsledků budou formulovány závěry, které mohou přispět k lepšímu pochopení a využití dotační politiky malých obcí.

1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MENŠÍ OBCE A JEJÍ HOSPODAŘENÍ

1.1 Obec a její hospodaření

Obec je považována za základní územní jednotku, které má svůj majetek, vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese svoji odpovědnost. Obec se snaží pečovat o rozvoj svého území a zároveň uspokojovat potřeby svých občanů. Z právního hlediska náleží mezi základní právní předpis zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), který říká, že „*obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce*“. V České republice (ČR) je 6258 obcí (Český statistický úřad, 2023).

Obec při výkonu své činnosti vykonává jednak samostatnou působnost (tzv. samosprávu), tak i působnost přenesenou (tzv. státní správu) (Řezníčková, 2019). Samostatná působnost vychází z práva na samosprávu, které vyplývá z hlavy sedm čl. 100 odst. 1 a 2 Ústavy ČR. Do této působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce a nejsou zákonem svěřeny krajům a nejedná se o přenesenou působnost orgánů obce (Ministerstvo vnitra České republiky, 2009). Spadá sem například pronájem obecních bytů, zajištění vzdělání nebo veřejné dopravy. Každá obec vykonává také přenesenou působnost, což znamená, že obce realizují částečně činnost státní správy. Tyto územní samosprávné celky plní úkoly zadané státem a tuto činnost vykonávají jeho jménem. Jedná se například o evidenci obyvatel nebo vydávání stavebních povolení. Vzhledem k tomu, že na tyto subjekty může být přenesena různá míra státní správy, obce se rozlišují od tří typů dle rozsahu jim svěřené přenesené působnosti podle § 61 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) na:

- obce s „běžnými obecními úřady“ (tzv. obce I. kategorie),
- obce s „pověřenými úřady“ (tzv. obce II. kategorie),
- obce „s rozšířenou působností“ (tzv. obce III. kategorie). (Řezníčková, 2019)

1.2 Základní znaky obce

Jak již bylo zmíněno výše, každá obec má svůj majetek, se kterým hospodaří, vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese svoji zodpovědnost. Každá obec má dle hlavy sedmé Ústavy ČR své území, občany a právo na samosprávu.

Území obce

Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) je každá část území ČR součástí některé obce, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak (např. vojenské újezdy). Území jednotlivých obcí vymezují katastrální území. Menší obce se většinou skládají z jednoho katastrálního území, větší obce se mohou skládat i z více katastrálních území.

Občané obce

Za občany dané obce jsou dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) považováni fyzické osoby, které jsou občany ČR a jsou v obci hlášeni k trvalému pobytu. Tito občané mají svá práva, jako například právo volební, právo hlasovat v místním referendu nebo účastnit se zasedání zastupitelstva apod. Kromě volebního práva a práva hlasovat v místním referendu mají stejná práva i osoby, které vlastní nemovitost na daném území obce a jsou starší 18 let.

1.3 Orgány obce

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) spadají mezi orgány obce:

- zastupitelstvo obce,
- rada obce,
- starosta,
- obecní úřad,
- finanční a kontrolní výbory,
- komise (v případě, jestliže ji byl svěřen výkon přenesené působnosti).

Zastupitelstvo obce je vrcholným orgán obce, který ji samostatně spravuje. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) přesně stanovuje rozmezí počtu zastupitelů podle počtu obyvatel v dané obci. Obce do 500 obyvatel musí mít 5–15 členů zastupitelstva a obce od 500 do 3 000 obyvatel musí mít v zastupitelstvu 7–15 členů. Přesný počet zastupitelů stanoví zastupitelstvo nejpozději 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích. Každý zastupitel má svá práva (např. předkládání návrhů, vznášení dotazů, připomínek a podnětů nebo právo hlasovat), ale

také povinnosti (např. účastnit se zasedání, plnění úkolů nebo hájit zájmy občanů obce). Dále tento zákon definuje radu obce jako výkonný orgán obce, který je tvořena starostou, místostarostou a dalšími radními, kteří jsou zvoleni zastupitelstvem. Vždy ale musí být počet členů od pěti do jedenácti a zároveň musí být počet členů lichý. Pokud se zastupitelstvo obce skládá z méně než 15 členů, rada se nevolí a pravomoci rady přebírá starosta a zastupitelstvo.

Starosta je zvolený zastupitelstvem z řad svých členů do čela obce a zastupuje danou obec navenek a je za svůj výkon odpovědný zastupitelstvu. Jak bylo zmíněno výše, starosta je členem rady a zároveň stojí v čele obecního úřadu. Mezi povinnosti starosty podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) patří svolávání a řízení zasedání zastupitelstva i rady obce, podepisování právních předpisů obce, jmenování nebo odvolávání tajemníka obecního úřadu. Místostarosta je zástupce starosty, který je volen zastupitelstvem z řad svých členů (může jich být zvoleno více). Místostarosta zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti v plném rozsahu. Důvod nepřítomnosti starosty může být například dovolená, pracovní neschopnost nebo konání pracovní cesty. (Býma, b.r.)

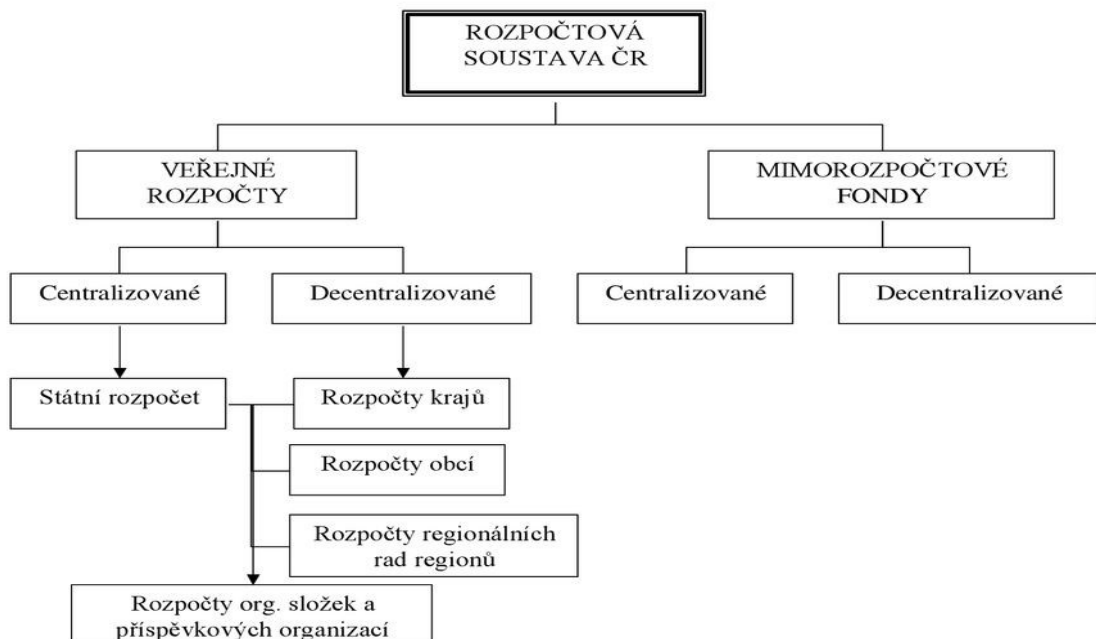
Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a zaměstnanci obecního úřadu. Každý obecní úřad má ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) povinnost podávat informace žadatelům, plnit úkoly uložené zastupitelstvem a radou, pomáhat výborům a komisím v jejich činnosti a zřídit úřední desku na veřejně dostupném místě.

1.4 Rozpočet obce

Rozpočet obce je chápán jako decentralizovaný peněžní fond, roční bilance, základní finanční plán, nástroj prosazování obecní politiky a nástroj finanční kontroly. Rozpočet lze chápat i jako nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Obce jsou povinné sestavovat rozpočet na období jednoho roku. Na základě tohoto rozpočtu dále daná obec hospodáří. Tyto rozpočty jsou sestavovány v rámci soustavy veřejných rozpočtů. Celá rozpočtová soustava ČR je zobrazená níže na obrázku č. 1. Do této rozpočtové soustavy patří:

- státní rozpočet,
- rozpočty obcí a měst včetně statutárních měst (včetně hl. m. Prahy),
- rozpočty krajů (mimo Prahu),
- rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti,
- peněžní fondy. (Peková, 2011)

Obrázek 1: Rozpočtová soustava ČR

Zdroj: (Řezníčková, 2019)

I když všechny tyto rozpočty v této soustavě fungují autonomně, vznikají mezi nimi určité vazby (například mezi rozpočtem kraje a rozpočtem obce). Rozpočet obce patří společně s rozpočty krajů, dobrovolných svazků obcí, příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky a regionálních rad regionů mezi rozpočty územní samosprávy. Finanční systém obcí a krajů je upraven v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) územních rozpočtů. (Peková, 2011)

1.4.1 Postup při sestavování rozpočtu

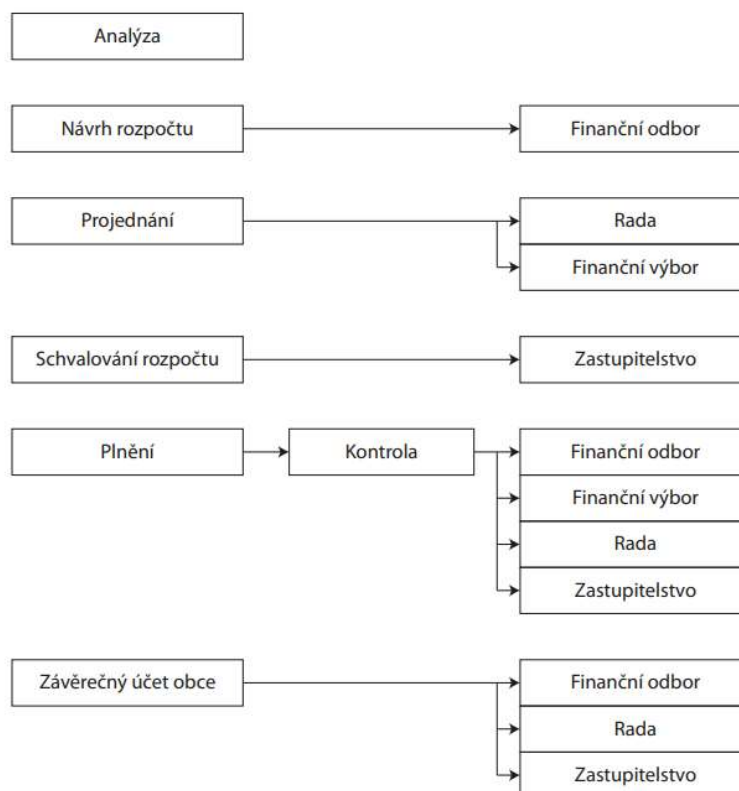
V ČR platí, že rozpočtový rok odpovídá kalendářnímu roku. Při sestavování ročního rozpočtu obce se vychází z tzv. rozpočtového výhledu. Tento výhled obsahuje klíčové informace o očekávaných příjmech a výdajích a slouží jako užitečný nástroj pro hospodaření obce. Jeho hlavním účelem je umožnit obci plánovat střednědobě svůj finanční rozvoj a lépe reagovat na případné problémy již před samotným sestavováním rozpočtu v dalších letech. (Provazníková, 2015)

Ideálně by měl být rozpočet obce sestaven tak, aby byl vyrovnaný. Nicméně může být schválen i s přebytkem, který může být využit v následujících letech nebo s deficitem, který je však nutné korigovat. Pokud jde o zajištění financování, rozpočet obce zahrnuje také peněžní operace, jako jsou bankovní úvěry, návratná finanční pomoc od státu nebo výnosy z emise vlastních komunálních dluhopisů. (Hamerníková a Maaytová, 2010)

Při celém procesu sestavování rozpočtu je klíčové dodržovat určité zásady. Mezi nejdůležitější patří každoroční sestavování a schvalování rozpočtu, dlouhodobá vyrovnanost, reálnost a pravdivost, úplnost a jednotnost rozpočtu a také zásada publicity, která zajišťuje informovanost občanů o hospodaření obce (Hamerníková a Maaytová, 2010). Samotný rozpočtový proces, jehož schéma je zobrazeno na obrázku č. 2, má kontinuální charakter a zahrnuje tyto etapy:

- analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- sestavení návrhu rozpočtu,
- projednání a schválení,
- kontrola plnění rozpočtu,
- přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet,
- následná kontrola,
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu. (Provazníková, 2015)

Obrázek 2: Schéma rozpočtového procesu

Zdroj: (Provazníková, 2015)

První fáze je sestavování návrhu rozpočtu, které se provádí na základě střednědobého výhledu obce. Střednědobý výhled obce se vždy sestavuje na období 2 až 5 let a jeho povinnost sestavení stanovuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Návrh územního rozpočtu je vypracován výkonným orgánem obce (buď finančním výborem, radou nebo starostou) na základě tohoto výhledu a v souvztažnosti na údaje rozpisu státního rozpočtu. Návrh je zveřejněn na internetových stránkách a na úřední desce vždy nejméně 15 dnů před jeho projednáním. (Řezníčková, 2019)

Následuje fáze schvalování, během níž je navrhovaný rozpočet projednán v zastupitelstvu obce. Tato fáze reflektuje demokratický proces a odpovědnost veřejných zástupců vůči občanům. Diskuse během schvalování by měla zohledňovat různorodé zájmy a potřeby obyvatelstva. Na konci tohoto procesu by mělo dojít ke schválení rozpočtu (ať už se změnami nebo bez). (Hejduková, 2015)

Po schválení následuje fáze realizace, během níž se provádějí plánované výdaje a sleduje se jejich efektivita a účinnost. Provést změny výdajů a příjmů lze dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtu pouze pomocí rozpočtových opatření. V závěrečné fázi dochází k hodnocení rozpočtu, kde se analyzují dosažené výsledky a úspěchy ve srovnání s plánovanými cíli. Toto hodnocení poskytuje důležitou zpětnou vazbu pro budoucí plánování a řízení veřejných financí. Celkově je rozpočtový proces v obcích komplexním mechanismem, který vyžaduje koordinaci, transparentnost a odpovědnost. Jeho analýza a hodnocení jsou klíčové pro zajištění efektivního a odpovědného využívání veřejných financí. (Řezníčková, 2019)

1.4.2 Pojetí rozpočtu obce

Tato kapitola se zabývá různými pojetími rozpočtu obce, a to konkrétně:

- rozpočet jako bilance,
- rozpočet jako finanční plán,
- rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky. (Hamerníková a Maaytová, 2010)

Rozpočet jako bilance

Prvním konceptem je pohled na rozpočet jako na bilanci. Tento přístup rozpočet chápe jako bilanci, kde jsou příjmy a výdaje vyváženy za určité rozpočtové období, které je totožné s obdobím celého systému veřejných rozpočtů. V ČR odpovídá rozpočtové období kalendářnímu roku. Charakteristiku hospodaření obce podle tohoto přístupu lze vyjádřit následovně:

$$F1 + P - V = F2,$$

kde F1 představuje stav peněžních prostředků v rozpočtu na začátku rozpočtového období, P jsou příjmy, V jsou výdaje a F2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. V případě, že F2 je větší než F1, vytváří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Naopak, pokud F2 je menší než F1, je nutné využít rezervy z minulých rozpočtových období nebo jiných zdrojů k vyrovnání rozpočtové bilance. (Hamerníková a Maaytová, 2010)

Rozpočet jako finanční plán

Významným finančním plánem je územní rozpočet, podle kterého daný subjekt hospodaří. Tím by měla být zajištěna solventnost obce. Reálnost plnění rozpočtu závisí na odhadu příjmů a výdajů rozpočtu, vlivu inflace, nejistot a potřeby tvorby rezerv. Jedním z nejvýznamnějších úkolů je zajistit v každém okamžiku likviditu, a s tím je spojen komplexní přístup ke cash flow. Ke zlepšení efektivity alokace finančních prostředků mají obce povinnost sestavovat i rozpočtové výhledy, které jsou významné pro:

- plánování cílené potřeby (které jsou zajišťovány pomocí veřejných projektů a investic),
- plánování zdrojů financování investic (včetně únosné výše návratných zdrojů),
- hledání způsobů zvýšení efektivity ve veřejném sektoru (např. využívání různých věcných a finančních ukazatelů proporce mezi vstupy a výstupy). (Hamerníková a Maaytová, 2010)

Rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky

Rozpočet obce je nástrojem realizace koncepce udržitelného sociálně-ekonomického rozvoje daného území, financování volebních programů a prosazování lokálních zájmů a preferencí obyvatelstva. Územní rozpočty se stávají čím dál více významným nástrojem, který ovlivňuje ekonomický potenciál daného území. (Hamerníková a Maaytová, 2010)

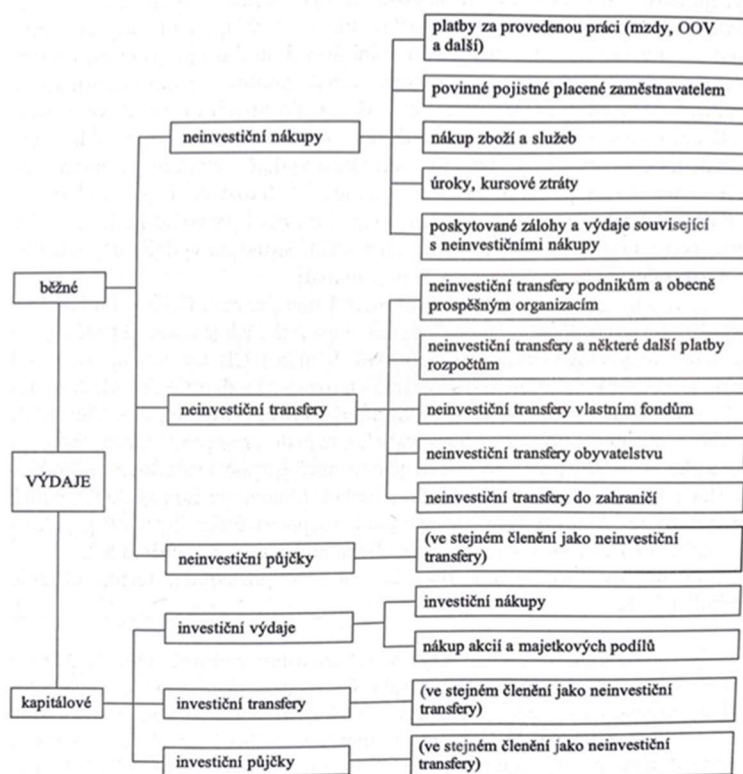
1.4.3 Výdaje a příjmy obecního rozpočtu

V rámci veřejné správy mají obce významnou roli v zabezpečování veřejných statků a služeb pro své obyvatele. Výskyt veřejných statků a služeb je jedním z mikroekonomických příčin tržního selhání, kvůli němuž se veřejné finance vyvinuly (z důvodu financovat jejich produkci a poskytování tak, aby zajistili potřeby obyvatel). Tyto veřejné statky jsou zabezpečovány na území obcí pomocí výdajů obecních rozpočtů. Výdaje těchto územních samospráv lze dělit podle:

- druhového hlediska (investiční a neinvestiční),
- rozpočtového plánování (plánované a neplánované). (Provazníková, 2015)

Neinvestiční výdaje, které se občas označují jako běžné, jsou opakující se výdaje, ze kterých jsou financovány běžné potřeby obce. Největší objem těchto výdajů zahrnují příspěvky na provoz vlastních příspěvkových organizací. Druhá výdajová skupina běžných výdajů jsou neinvestiční dotace, které jsou poskytovány např. neziskovým organizacím, zejména základním školám (ZŠ) a mateřským školám (MŠ), které jsou zřizovány obcí. Investiční výdaje (jinak známé i jako kapitálové) výdaje jsou většinou jednorázové, neopakovatelné a jsou spojeny se získáváním dlouhodobých aktiv. Řadí se zde např. investiční nákupy, nákupy akcií nebo poskytnuté střednědobé a dlouhodobé půjčky. (Provazníková, 2015) Třídění výdajů podle druhového hlediska je zachyceno na obrázku č. 3.

Obrázek 3: Základní druhové rozdělení výdajů

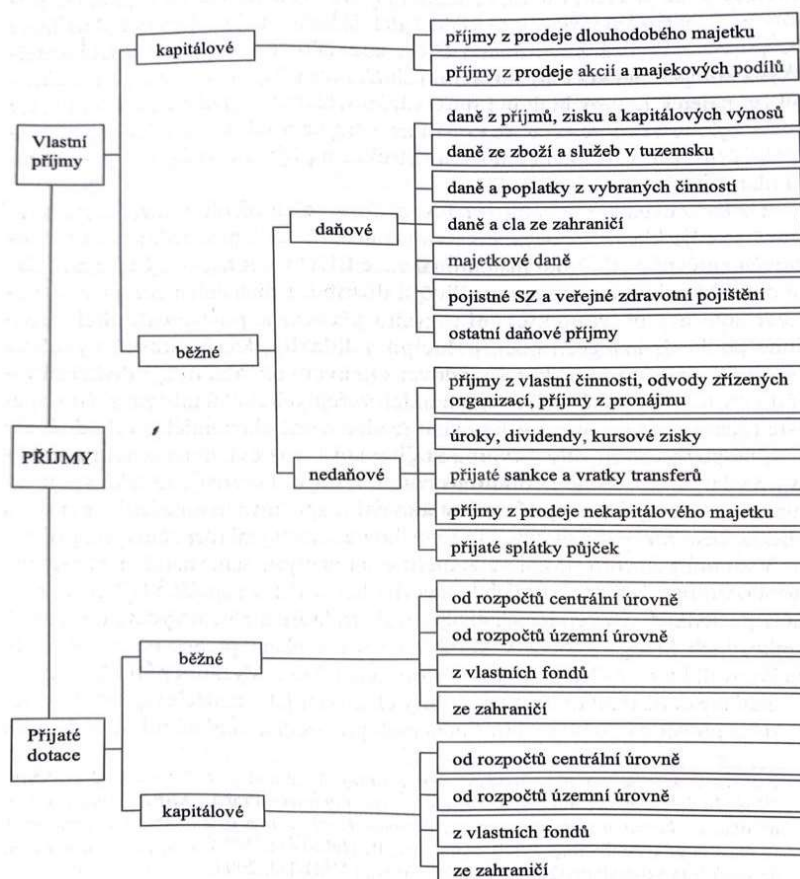

Zdroj: (Řezníčková, 2019)

Z hlediska rozpočtového plánování se výdaje dělí na plánované a neplánované. Plánované výdaje jsou výdaje, které lze předem určit a jsou většinou běžné a opakující se a mají mandatorní charakter. Mandatorní výdaje jsou zákonem stanovené výdaje a nelze je při plánování rozpočtu významně ovlivnit. Patří sem např. výdaje na splácení úroků nebo výdaje spojené s provozem samostatné a přenesené působnosti (platy zaměstnanců, energie a nájemné). Neplánované výdaje jsou vždy spjaté s nahodilou událostí (např. výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi nebo výdaje sankčního charakteru). (Provazníková, 2015)

Pro financování výdajů obce je potřeba získat dostatečné finanční prostředky tak, aby obec zajistila své fungování, uspokojení potřeb svých obyvatel a svůj rozvoj. Každá obec má velikost a strukturu příjmů odlišnou. Rámcově se příjmy dělí na přijaté dotace a transfery a poté na vlastní příjmy, které se dělí na běžné a kapitálové. Skupina vlastních běžných příjmů se dále rozděluje na daňové a nedaňové příjmy. Schéma rozdělení i s příklady jednotlivých příjmů každé skupiny je zobrazeno na obrázku č. 4. (Řezníčková, 2019)

Obrázek 4: Schéma druhového rozdělení příjmů

Zdroj: (Řezníčková, 2019)

2. DOTAČNÍ POLITIKA OBCE

2.1 Charakteristika dotační politiky

V české literatuře není zatím pojem dotační politika jednoznačně teoreticky ukotven. Většina materiálů, které se problematice věnují, jsou spíše praktické manuály a vzdělávací programy pro aktéry veřejné správy. Dotační politiku lze obecněji chápat, jako způsob řízení, který je zaměřen na projekty, které jsou spolufinancovány z veřejných zdrojů formou dotací. Pod pojem dotační politika lze zařadit mnoho procesů, mezi které patří např. analýza a výběr vhodných dotačních titulů, sestavování dotačních projektů, příprava žádosti o dotaci, vedení dotačního projektu nebo vyhodnocení dotačního projektu. (Svátková, 2021)

Výběr vhodných dotačních projektů je potřeba vybírat v provázanosti na základě cílů stanovených ve strategickém plánu rozvoje obce, který si obec sestavila. Strategický plán je zpracováván na období 5–10 let a jedná se tak o střednědobý dokument. Tento dokument je tvořen vizí, cíli, opatřeními a aktivitami na období platnosti plánu. Hlavní důvody tvorby strategického plánu rozvoje obce:

- zachycuje hlavní problémy obce a formuluje možná řešení,
- stanovuje dlouhodobou vizi a cíle rozvoje obce,
- identifikuje klíčové oblasti zájmu,
- slouží jako podklad pro rozhodování orgánů obce v rozvojových záležitostech,
- zvyšuje šanci pro získání finančních prostředků z vnějších zdrojů (např. dotace).

(Starostuj, 2021)

Strategický plán rozvoje obce je i podkladem pro tvorbu sestavování rozpočtu. Rozpočet obce je finančním plánem, který vyjadřuje zdroje příjmů a výdajů a je vždy sestavován na určité období. Při jeho sestavování by se mělo přihlížet na potřeby a cíle rozvoje obce, které jsou zachyceny v strategickém plánu. Problematice rozpočtu se věnuje kapitola 1.4. Dotační politika je jeden ze způsobů, jakým obce získávají finanční prostředky do svého rozpočtu. Při hledání správného dotačního programu by měla obec přihlížet také na strategický plán rozvoje. Dotace lze využívat na řadu projektů, které mohou podpořit dosažení strategických cílů, které si obec dala v rámci svého strategického plánu. Jednotlivé cíle zachycené ve strategickém plánu rozvoje obce by měly odpovídat cílům regionální politiky a také státní politiky. Celkový vztah mezi dotační politikou obce a veřejnou politikou se dá vyjádřit tak, že dotace jsou nástrojem, který může místním samosprávám pomoci naplňovat své strategické cíle a plány, které jsou

součástí veřejné politiky. Správné rozdělování dotací a efektivní využívání těchto finančních prostředků jsou klíčové pro úspěch veřejné správy a realizaci veřejných politik na místní úrovni. (Svátková, 2021)

2.2 Způsoby a nástroje dotační politiky

Způsoby dotační politiky se týkají strategií a postupů, které obce využívají k naplnění strategických cílů své obce. Obec si musí určit jaký projekt chce realizovat, z jakých dotačních programů ho bude chtít realizovat, zda při tvorbě projektu bude spolupracovat se specializovanou agenturou nebo zda je vůbec reálné pro obec tento projekt realizovat. Nástroje dotační politiky jsou chápány jako konkrétní mechanismy nebo prostředky, které obec může využívat v rámci své dotační politiky. Těmito nástroji jsou zejména dotační programy, které jsou založeny na národní úrovni nebo na úrovni Evropské unie (EU). Problematice dotačních programů se věnují kapitoly 2.8–2.9. (Frnková, 2016)

2.3 Vymezení pojmu dotace, druhy dotací

Dotace jsou nenávratné peněžní transfery ze státních nebo jiných veřejných zdrojů do rozpočtu nižší vládní úrovně (kraje nebo obce) anebo jiným ekonomickým subjektům (např. neziskové organizace) (Pilný, 2007). Dle zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) lze pojem dotace charakterizovat jako peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel.

Mezi hlavní důvody existence dotací patří:

- snaha o odstranění nebo zmírnění neopodstatněných rozdílů mezi jednotlivými regiony o obcemi a zajištění jejich optimálního rozvoje,
- zajištění rovného přístupu k preferovaným veřejným statkům (např. základnímu vzdělání, zdravotní péči, úrovni sociálního zabezpečení nebo dopravní obslužnosti),
- prosazování určitých zájmů státu nebo jiné vyšší vládní úrovně (prostřednictvím vládních programů). (Pilný, 2007)

Druhy dotací

Dotace lze rozdělit do několika skupin dle různých hledisek a to podle:

- účelu a způsobu použití,
- pravidelnosti,
- rozsahu,
- poskytovatele. (Pilný, 2007)

Dotace dle účelu a způsobu použití

Dotace dle účelu a způsobu použití lze rozdělit na specifické a nespecifické. Specifické dotace jsou poskytovány na předem určený záměr nebo požadavek, jako např. splavnění určité části řeky nebo zajištění určité charitativní činnosti. Specifické dotace na projekty, na jejichž financování se podílejí i příjemci dotací, se označují jako podmíněné. Podle výše podílu na těchto dotacích se dělí na rovnocenné podmíněné specifické dotace a na dotace s různě velkou spoluúčastí. U rovnocenné podmíněné specifické dotace je podíl financování z vlastních zdrojů příjemcem dotace stejně velký jako celková velikost dotace. U dotací s různě velkou spoluúčastí může být podíl spoluúčasti na financování příslušného projektu nižší nebo vyšší, než je 50 %. Pokud poskytovatel dotace určí podíl účasti na financování předem, mluví se o tzv. příspěvku na financování příslušného projektu. Obce mohou financovat spoluúčast na dotačním projektu pomocí vlastních příjmů, grantů a sponzorských darů od soukromých subjektů nebo pomocí úvěrů a půjček. Malé obce se vyznačují nízkým objemem vlastních finančních zdrojů, a tudíž nedisponují finanční kapacitou na spolufinancování projektů, a tím pádem spíše vyhledávají projekty s nulovou nebo velmi malou mírou spolufinancování. Nespecifické dotace, kterým se jinak říká i globální, jsou takové dotace, které jsou poskytovány plošně, všeobecně pro určitý region nebo pro určité všeobecně existující podmínky. Není zde předem určený účel, na co se musí dotace použít a obce s těmito dotacemi mohou hospodařit jako s běžnými vlastními příjmy. (Pilný, 2007)

Dotace dle pravidelnosti

Dotace podle pravidelnosti se dělí na plánované a neplánované. Plánované dotace jsou poskytovány každý rok bez nutnosti o ně žádat a jejich poskytování je stanoveno v § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Naopak nepravidelné dotace jsou jednorázové a jsou poskytovány na žádost. V některých případech je nutnost splnění určitých podmínek. Ale i splnění těchto podmínek nemusí znamenat stoprocentní poskytnutí dotace. Sem můžeme zařadit např. nouzové dotace v případě živelných katastrof nebo dotace na realizaci specifických projektů (výstavbu sportovních hal nebo kulturních center). (Řezníčková, 2019)

Dotace dle rozsahu

Dle rozsahu se dotace rozdělují na běžné a kapitálové. Běžné (neinvestiční) dotace jsou poskytovány na financování běžných výdajů obce. Patří sem např. dotace na úhradu sociálních dávek, údržbu kulturních historických objektů, financování vybraných kulturních zařízení nadregionálního významu a financování rozdílu mezi ekonomickou cenou bydlení a stanoveným nájemným. Naopak kapitálové dotace, které se někdy označují jako investiční, jsou poskytovány především na stavby tzv. veřejné spotřeby, tj. ve školství, zdravotnictví a v sociální péči. Do této skupiny se řadí také dotace na výstavbu penzionů s byty pro důchodce nebo výstavbu bytů s pečovatelskou službou. (Pilný, 2007)

Dotace dle poskytovatele

Dotace lze třídit podle poskytovatele na dotace státní, krajské a evropské. Dotace poskytované ze státního rozpočtu jsou poskytovány na základě zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Pokud nedojde k rozpočtové změně, obce mají na tyto dotace nárok a musí jim být poskytnuty i v případě neplnění státního rozpočtu. Dalším způsobem poskytování dotací ze státního rozpočtu jsou dotace z všeobecné pokladní správy, kterou spravuje Ministerstvo financí ČR. Jedná se především o mimořádné dotace ze státního rozpočtu, které se poskytují podle jeho vývoje a plnění a tyto dotace jsou uvolňovány v průběhu roku. Dále jsou obcím poskytovány nenárokové dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev. Tato problematika je popsána další části této bakalářské práce. (Provazníková, 2006)

Obce také mohou získat dotace od krajů, a to v rámci samostatné působnosti kraje (každý kraj vyhláší své dotační programy, do kterých se mohou obce zapojit) nebo přerozdělením některých typů dotací, které kraje získaly ze státního rozpočtu (např. na Jednotky dobrovolných hasičských požárních sborů nebo na sociální služby). (Dotační portál Krajského úřadu Královehradeckého kraje, b.r.)

Evropské dotace jsou dotace z EU vyplácené ze strukturálních fondů. Tyto dotace jsou většinou spojené se spolufinancováním ze strany obcí a jsou většinou vypláceny až po realizaci daného projektu. (Provazníková, 2006)

2.4 Obecný postup poskytování dotací ze státního rozpočtu

Dne 1. 1. 2018 nabyl účinnosti zákon č. 367/2017 Sb., kterým se změnil zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Tato změna měla dopad na samotný proces poskytování dotací ze státního rozpočtu. Tímto zákonem nastala možnost o soudní přezkum v případě zamítnutí žádosti o dotaci.

Obecně lze postup poskytnutí dotace ze státního rozpočtu rozdělit do těchto bodů:

- výzva k podání žádosti,
- žádost o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu,
- vydání rozhodnutí,
- finanční vypořádání a financování ex post a ex ante,
- rozhodnutí o neposkytnutí dotace,
- nové rozhodnutí. (Strnadová, 2019)

Výzva k podání žádosti

Proces poskytnutí dotace ze státního rozpočtu začíná vyhlášením výzvy k podání žádosti o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu poskytovatelem. Výzvu k podání žádosti musí poskytovatel zveřejnit na místo s dálkovým přístupem s dostatečným časovým předstihem, minimálně však 30 dnů před uplynutím lhůty pro podávání žádosti. Ve výzvě musí poskytovatel uvést její věcné zaměření (tj. oblast, kam bude podpora formou dotací směřována), okruh oprávněných žadatelů (tj. množina subjektů, které mohou v rámci této výzvy o dotaci žádat), lhůtu, ve které je možno žádost podávat a další případné požadavky. Pokud žadatel o dotaci nesplňuje okruh oprávněných žadatelů nebo žádost o dotaci podá až po lhůtě na to určené, poskytovatel v souladu s ustanovením § 14j odst. 4 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) řízení o poskytnutí dotace usnesením zastaví. (Strnadová, 2019)

Žádost o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu

Po zveřejnění výzvy k podání žádosti o dotaci mohou subjekty, které spadají do okruhu oprávněných žadatelů, podávat žádosti. Způsob podání žádosti pro daný subjekt rozpočtová pravidla neupravují, pouze je vyloučeno ústní podání do protokolu. Obvykle je způsob podání žádosti konkretizován ve výzvě o podání žádosti na danou dotaci. Není-li však stanoveno jinak, subjekty žádost podávají písemně, v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem nebo prostřednictvím datové schránky. Každá žádost musí obsahovat náležitosti, které jsou dány ustanovením § 14 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Zároveň z žádosti musí být zřejmé, který subjekt žádost podává. Dále musí být uvedena požadovaná částka, účel, na který chce dotaci použít, a lhůta, v níž chce tohoto účelu dosáhnout. Pokud poskytovatel ve výzvě požadoval předložení dalších podkladů nutných pro rozhodnutí o poskytnutí dotace, musí být tyto podklady součástí podané žádosti. Pokud žádost obsahuje nedostatky, bude další postup poskytovatele záviset na tom, zda je výskyt těchto vad ve výzvě k podání žádosti výslovně zakázán či nikoliv. Pokud je připuštěna možnost odstranění vad, pak poskytovatel vyzve žadatele k odstranění těchto vad ve stanovené lhůtě. V případě, že výzvou k podání žádosti nebyla připuštěna možnost jejich odstranění, pak poskytovatel žádost usnesením zastaví. (Strnadová, 2019)

Vydání rozhodnutí

Poskytovatel dotace může o podané žádosti o poskytnutí dotace rozhodnou trojím způsobem a to:

- rozhodnutím dotaci zcela poskytne,
- rozhodnutím dotaci zčásti poskytne a ve zbytku žádost zamítne,
- rozhodnutím žádost zcela zamítne. (Strnadová, 2019)

Základní náležitosti rozhodnutí o poskytnutí dotace a lhůtu pro vydání tohoto rozhodnutí upravuje ustanovení §14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Zejména se jedná o osobní údaje příjemce, název a adresa poskytovatele, poskytovaná částka, účel dotace, lhůta pro dosažení účelu a případné další podmínky, které musí příjemce splnit.

Finanční vypořádání a financování ex post a ex ante

Způsobem, jak bude vyplácení poskytovaných finančních prostředků probíhat, je většinou uvedený v rozhodnutí o poskytnutí dotace. Existují 3 typy poskytování:

- ex ante – finanční prostředky jsou poskytnuty předem,
- ex post – finanční prostředky jsou vypláceny až po dokončení realizace projektu,
- kombinace obou způsobů – část předem a část až po dokončení. (Strnadová, 2019)

Rozhodnutí o neposkytnutí dotace

Pokud žadatel v řízení o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu neuspěje nebo částečně neuspěje, je poskytovatelem vydáno rozhodnutí, kterým bude žádost zcela nebo zčásti zamítnuta. V odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí nebo částečném zamítnutí musí být uvedeny důvody, pro které bylo takto rozhodnuto. Protože je toto řízení jednostupňové, nelze se proti němu odvolat, ale lze se v tomto případě bránit podáním žaloby podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Mezi hlavní důvody pro zamítnutí žádostí o dotaci patří:

- projekt nebyl v souladu s vyhlášeným programem,
- nekvalitní projektový záměr (nerealistický cíl projektu, nejasný finanční plán nebo chybějící analýza potřeb),
- nedostatečné podložení potřeby projektu (žádost neobsahuje dostatečné důkazy a data, které by podpořili tvrzení o potřebě projektu, např. pomocí statistiky),
- formální chyby (nesplnění termínu podání, chybějící povinné dokumenty nebo neplatné podpisy). (Strnadová, 2019)

Nové rozhodnutí

Dle ustanovení § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) je možné, aby bylo poskytovatelem dodatečně vydáno nové rozhodnutí poté, co již žádost o dotaci byla zcela nebo částečně zamítnuta. Předpokladem pro nové rozhodnutí je to, že tato možnost byla připuštěna ve výzvě k podání žádosti a zároveň žadatel musí s touto možností souhlasit. Před novým rozhodnutím může poskytovatel požadovat po žadateli doložení dalších podkladů nebo údajů nezbytných pro vydání nového rozhodnutí. Nové rozhodnutí je pak vydáno na základě § 14m odst. 1 písm. a) nebo c) stejného zákona.

2.5 Poskytování dotací z EU

Proces získání dotace z fondů EU lze rozdělit do několika kroků. Prvním z nich je vytvoření podrobného projektového záměru, který by měl mít přesně specifikovaný cíl, logickou strukturu a charakteristiku cílové skupiny. Druhým krokem je nalezení příslušného programu a v něm konkrétní oblasti podpory pro plánovaný záměr. Třetím krokem je podání žádosti o podporu. Tento dokument je klíčový v rozhodovacím procesu získání dotace. K tvorbě žádosti mohou obce využít příručky a metodické pokyny řídicích orgánů. Krokem číslo čtyři je samotná realizace projektu po podepsání smlouvy, která podrobně stanoví podmínky realizace projektu. Po podepsání smlouvy přichází krok pět, žádost o platbu, která může mít různé podoby (platba ex-post, ex-ante nebo kombinace obou plateb). Šestým krokem je vyhodnocení a vyúčtování, které probíhá při žádosti o platbu. Při tomto kroku je potřeba prokázat, že výdaje odpovídají podmínkám obsaženým v podepsané smlouvě, např. formou fotografií, prezenčních listin nebo předávacích protokolů. Vedle administrativní kontroly může dojít i k místnímu šetření (kontrola přímo v místě realizace projektu). Kontrola se může týkat např. projektové dokumentace nebo finanční stránky projektu. Předposledním krokem je publicita projektu. Každý příjemce finanční podpory z fondů EU má povinnost informovat o této pomoci v souladu s publicitou projektu např. vyvěšením plakátu v místě realizace projektu. Posledním krokem je udržitelnost projektu, který je už ve většině případů potřeba realizovat z vlastních zdrojů. Při nedodržení udržitelnosti může být obci udělena sankce nebo může být vyžadováno i vrácení části nebo celé dotace. (dotaceu.cz, b.r.)

Příprava a realizace těchto projektů je časově a administrativně náročná, a proto některé obce o dotace z Evropských fondů nežádají (Pařízková, 2008).

2.6 Spolupráce s ostatními subjekty při žádosti o dotace

I když spousta obcí si své žádosti o dotace zpracovává většinou sama, zejména z ekonomického důvodu (externí zadání zpracování dotačního projektu jsou pro některé obce finančně náročná), existuje mnoho subjektů, se kterými mohou obce při žádostech o dotace spolupracovat. Jedná se např. o:

- dotační agentury,
- odborníci na veřejné financování (účetní s odbornými znalostmi dotační problematiky).
(prehleddotaci.cz, b.r.)

Za zmínku také stojí webová stránka Svazu měst a obcí ČR smocr.cz, který za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR) vytváří podrobný seznam možných dotací vypsaných jednotlivými ministerstvy (Svaz měst a obcí České republiky, b.r.).

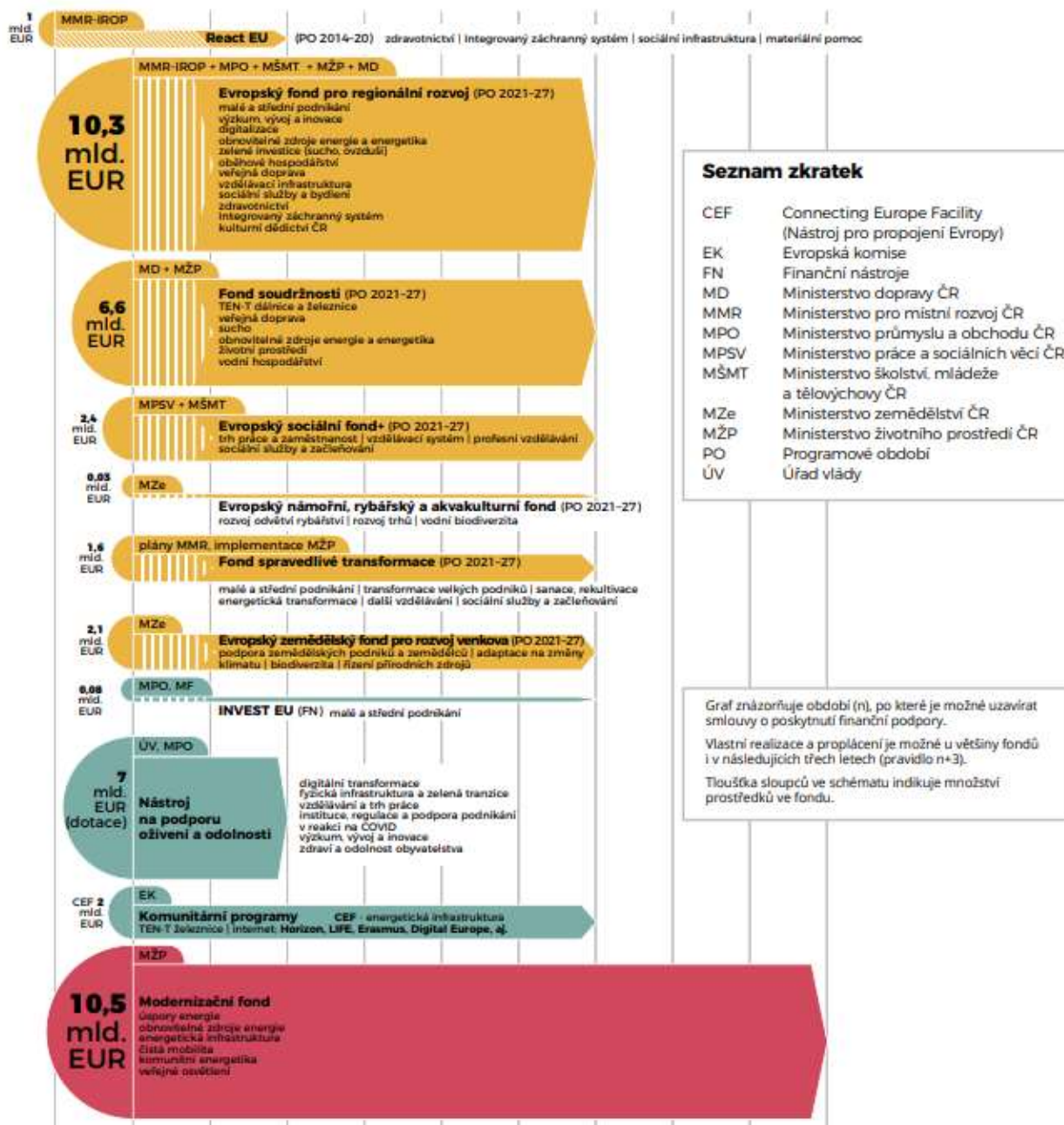
2.7 Problémy malých obcí s dotační politikou

Současný systém poskytování dotací má spoustu výhod, ale i nevýhod. Hlavním problémem je jeho složitost a z toho pramenící časová a administrativní náročnost. Tento problém je částečně odůvodněn i špatnou vzdělaností zaměstnanců obecního úřadu. (Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2022) Podmínky poskytování dotací bývají občas netransparentní a dříve vedly i k silnému lobbismu, či využívání politických konexí a vyjednávacích schopnostech obcí pro získání dotace. (Provazníková, 2006).

2.8 Dotační programy EU

Členství ČR v EU přináší možnost využívat finanční prostředky z evropských fondů, což má významný dopad na rozvoj země. Tyto finanční prostředky se týká několik klíčových fondů, z nichž každý má svůj specifický účel a zaměření. Prvním z těchto fondů je Evropský fond pro regionální rozvoj, který se zaměřuje na podporu ekonomického a sociálního rozvoje různých regionů v rámci EU. Druhým je Fond soudržnosti, jehož hlavním cílem je snižování ekonomických disparit mezi regiony a podpora hospodářské soudržnosti. Dalším důležitým fondem je Evropský sociální fond, který se zaměřuje na podporu zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy, a tím přispívá k rozvoji lidských zdrojů. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova pak podporuje rozvoj zemědělství, venkova a diverzifikaci venkovské ekonomiky. Fond spravedlivé transformace je klíčový zejména pro země střední a východní Evropy, poskytující podporu při přechodu na tržní ekonomiku a podporu sociální soudržnosti. Nakonec, Evropský námořní a rybářský fond se zaměřuje na podporu udržitelného rozvoje rybolovu a námořní politiky. Tyto fondy poskytují ČR značné finanční prostředky, které mohou být využity k podpoře různých oblastí ekonomiky a společnosti. Jejich správné využití je klíčové pro dosažení udržitelného rozvoje země a zlepšení životní úrovně obyvatel. Celkový přehled fondů EU je znázorněn na obrázku č. 5. (European Commission, 2024)

Obrázek 5: Přehled fondů EU

Zdroj: (dotaceu.cz, 2021)

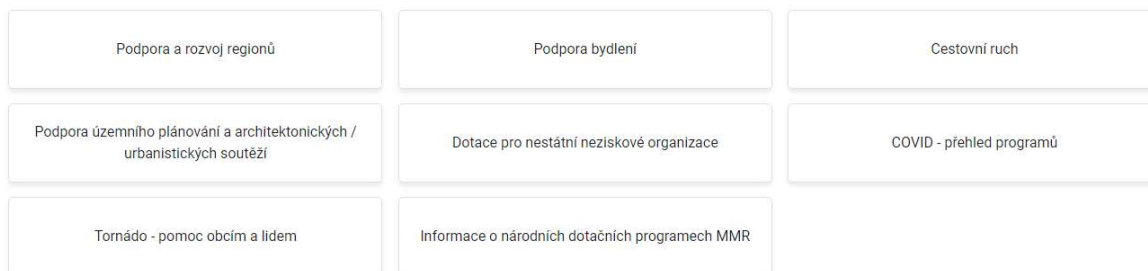
2.9 Dotační programy jednotlivých ministerstev a Královehradeckého kraje (HKK)

Při sestavování státního rozpočtu jsou do rozpočtů jednotlivých ministerstev zařazovány také částky, které mohou ministerstva poskytnout v rámci svých dotačních programů. Ministerstva mohou tyto částky poskytovat rovnou konečným zájemcům nebo pomocí rozpočtů jednotlivých krajů. Pro účely této práce budou představeny dotační programy HKK, ve kterém se zkoumané obce nacházejí.

Dotační programy MMR

Dotační programy poskytované MMR jsou vypisovány dle činnosti v oblastech regionální politiky, bytové politiky a podpory nestátních neziskových organizací. Jednotlivé dotační skupiny jsou znázorněny na obrázku č. 6.

Obrázek 6: Skupiny dotační programů MMR

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, b.r.)

Skupina dotační programů Podpora a rozvoj regionů je nástroj, jejichž prostřednictvím může ministerstvo pozitivně ovlivňovat území znevýhodněných nebo strukturálně či jinak postižených regionů. Patří sem zejména dotační program s názvem Podpora rozvoje regionů nebo Obnova obecního a krajského majetku po živelních pohromách. Do skupiny Podpora bydlení jsou zařazeny dotační tituly poskytované v rámci bytové politiky jako např. program Nájemní bydlení nebo program Podpora bydlení. Skupina Cestovní ruch nabízí dotace s cílem zvýšení potenciálu a konkurenceschopnosti regionů, usnadnění pohybu návštěvníků daného regionu. Patří sem programy jako Rozvoj základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu nebo Marketingové aktivity v cestovním ruchu. Do skupiny dotačních programů s názvem Podpora územního plánování architektonických / urbanistických soutěží se řadí programy na podporu zvýšení kvality staveb, veřejných prostranství a prostředí. Podpora územně plánovacích činností obcí je zaměřena na podporu zpracování územních plánů obce a jejich transformace do jednotného standardu. (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, b.r.)

Dotační programy Ministerstva zemědělství ČR (MZ)

MZ podporuje pomocí svých dotačních programů výrobní potenciál v zemědělství a tím i rozvoj venkovského prostoru. Dotační programy MZ se zaměřují na podporu v oblastech údržby a obnovy venkovských prvků, protipovodňové ochrany, lesního a vodního hospodaření, provádění pozemkových úprav nebo budování lesů odolných klimatické změně. (Ministerstvo zemědělství České republiky, b.r.)

Dotační programy Ministerstva životního prostředí ČR (MŽP)

Dotace vypisované MŽP vycházejí z cílů mezinárodních i národních politik k oblasti udržitelného rozvoje a životního prostředí. Dotace poskytované MŽP jsou vyhlašovány např. na:

- využití a zpracování biologicky rozložitelného odpadu (do tohoto programu jsou zařazeny aktivity jako je pořízení techniky potřebné pro aplikaci kompostu na ornou půdu nebo výstavbu nových komunitních kompostáren),
- adaptaci ekosystémů na změnu klimatu (program je zaměřený na revitalizaci vodních toků, zprůchodnění migračních překážek pro vodní živočichy nebo vytváření malých vodních nádrží),
- snížení energetické náročnosti veřejných budov a veřejné infrastruktury (tento program podporuje revitalizaci budov s cílem snížení konečné spotřeby energie a zlepšení kvality vnitřního prostředí budov),
- výstavbu obnovitelných zdrojů pro veřejné budovy. (Svaz měst a obcí České republiky, b.r.)

Dotační programy Ministerstva kultury ČR (MK)

MK se při vyhlašování dotací zaměřuje na:

- záchranu architektonického dědictví (např. obnova a záchrana kulturních památek),
- regeneraci městských památkových rezervací a městských památkových zón (např. příspěvky na obnovu kulturních památek nacházejících se v památkové rezervaci nebo památkové zóně),
- restaurování movitých kulturních památek (obnova významných děl výtvarného umění umístěných v budovách zpřístupněných veřejnosti). (Ministerstvo kultury České republiky, b.r.)

Dotační programy Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV)

Dotační programy, které vypisuje MPSV jsou dotace zaměřené na poskytování sociálních služeb s nadregionální či celostátní působností. Tato dotace je určena na financování aktivit obce v oblasti telefonické krizové pomoci s celostátní působností, pobytové služby poskytované s ohledem na situaci osob (osoby ohrožení násilným chováním jiné osoby) nebo pobytové služby pro duchovní, válečné veterány a přeživší holocaustu. Dále sem patří dotace na sociální inovace pro budoucnost, která má za úkol posilovat aktivní začlenění osob, podpořit nediskriminaci nebo zlepšit zaměstnanost (zejména v případě znevýhodněných osob), dotace na výkon činností sociální práce, podporu aktivit pro rodiny a seniory, výkon činnosti obcí s rozšířenou působností v agendě sociálně-právní ochrany dětí a podporu sociálního začleňování ve vyloučených lokalitách. (Svaz měst a obcí České republiky, b.r.)

Dotační programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT)

Z rozpočtu MŠMT jsou poskytovány dotace zejména na hospodářský provoz ZŠ a MŠ (Pilný, 2007). Dále jsou z tohoto rozpočtu poskytovány dotace na školení učitelů nebo na nákup školních pomůcek. Za zmínku stojí i Operační program Jan Amos Komenský, pomocí něhož dochází ke zkvalitňování vzdělání a podpoře začínajících učitelů. (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, b.r.)

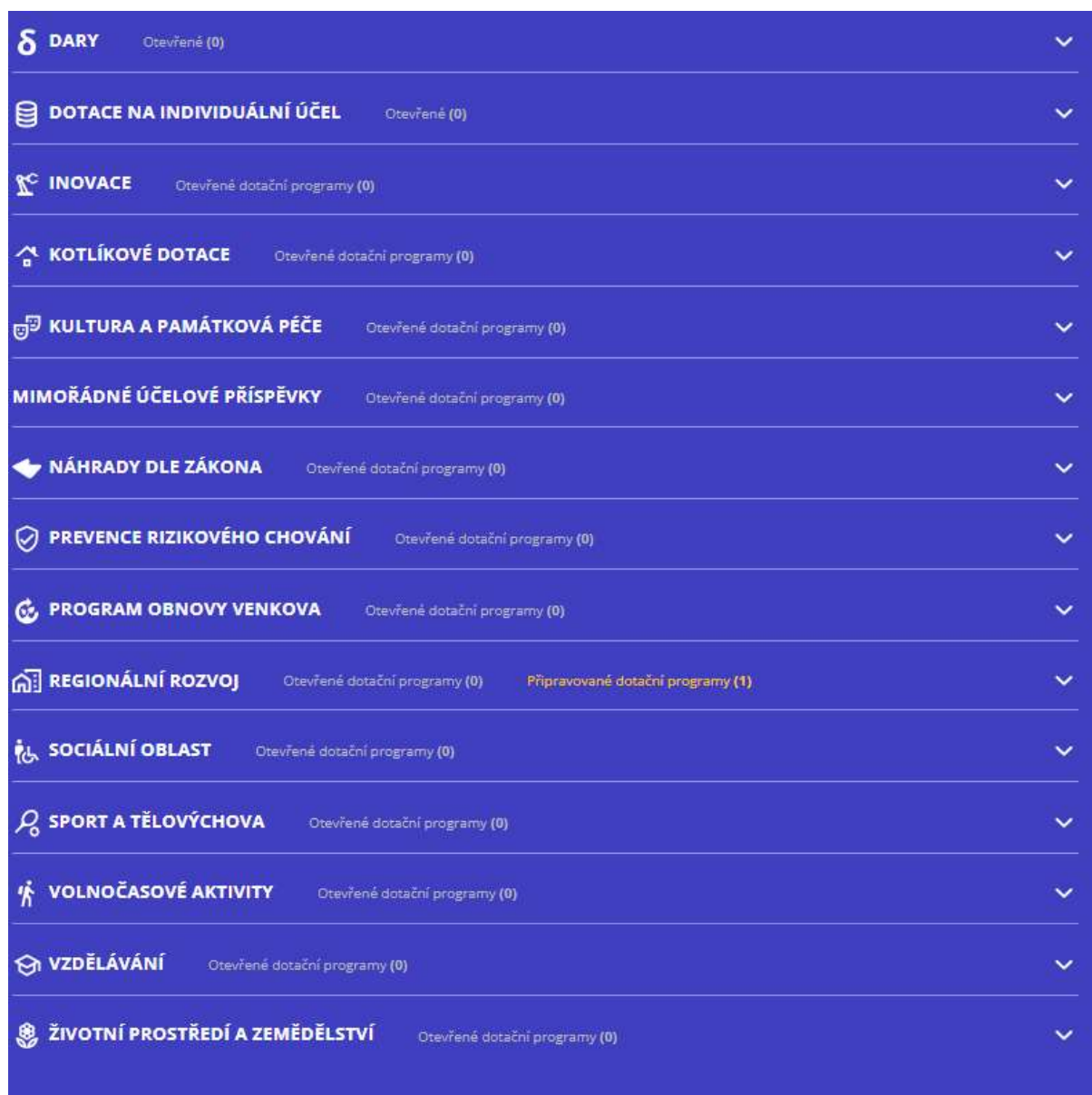
Dotační programy Ministerstva vnitra ČR (MV)

Dotační programy MV jsou vypisovány zejména na podporu znevýhodněných či jinak postižených regionů. Mezi dotační programy tohoto ministerstva, které obce využívají patří investiční dotace na požární činnost sborů dobrovolných hasičů (SDH) (zejména na nákup vozidel a rekonstrukce zbrojnice) a také neinvestiční dotace na výdaje jednotek SDH. (Ministerstvo vnitra České republiky, b.r.)

Dotační programy HKK

HKK vypisuje dotační tituly na základě Strategie rozvoje kraje a Programu rozvoje kraje. Dotační oblasti jsou, ve kterých HKK vypisoval dotace za období 2017–2023 jsou znázorněny na obrázku č. 7. (Dotační portál Krajského úřadu Královehradeckého kraje, b.r.)

Obrázek 7: Dotační programy HKK

 DARY	Otevřené (0)	
 DOTACE NA INDIVIDUÁLNÍ ÚČEL	Otevřené (0)	
 INOVACE	Otevřené dotační programy (0)	
 KOTLÍKOVÉ DOTACE	Otevřené dotační programy (0)	
 KULTURA A PAMÁTKOVÁ PÉČE	Otevřené dotační programy (0)	
MIMOŘÁDNÉ ÚČELOVÉ PŘÍSPĚVKY	Otevřené dotační programy (0)	
 NÁHRADY DLE ZÁKONA	Otevřené dotační programy (0)	
 PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ	Otevřené dotační programy (0)	
 PROGRAM OBNOVY VENKOVA	Otevřené dotační programy (0)	
 REGIONÁLNÍ ROZVOJ	Otevřené dotační programy (0)	Připravované dotační programy (1)
 SOCIÁLNÍ OBLAST	Otevřené dotační programy (0)	
 SPORT A TĚLOVÝCHOVA	Otevřené dotační programy (0)	
 VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	Otevřené dotační programy (0)	
 VZDĚLÁVÁNÍ	Otevřené dotační programy (0)	
 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ	Otevřené dotační programy (0)	

Zdroj: (Dotační portál Krajského úřadu Královehradeckého kraje, b.r.)

V oblasti kultury HKK vypsal např. dotační program na podporu zachování nemateriálního kulturního dědictví nebo na podporu činnosti muzeí a galerií. Do oblasti náhrad patří dotace na změny nebo aktualizace územního plánu. V oblasti regionálního rozvoje HKK vypsal mnoho dotačních titulů, např. dotace na obnovu hasičské techniky pro obce, na přípravu investičních projektů, na obnovu místních částí obcí nebo na zvýšení akceschopnosti jednotek SDH. Další skupinou dotačních programů, které HKK vypisuje je oblast životního prostředí a zemědělství, kde jsou vypisovány dotace na ochranu přírody a krajiny, rozvoj infrastruktury v oblasti zásobování pitnou vodou, odvádění odpadních vod nebo na hospodaření v lesích. (Dotační portál Krajského úřadu Královehradeckého kraje, b.r.)

3. METODOLOGIE PRÁCE

V této práci bude využita metoda kvalitativního výzkumu. Tato metoda analýzy je proces shromažďování systematických údajů, jejich kritickou analýzu a vede ke zvyšování znalostí. V rámci této metody se zkoumají texty, záznamy, média nebo další dokumenty s cílem porozumět obsahu, tématům a vztahům uvnitř těchto dokumentů (Hendl, 2006). Dále zde bude použita syntéza, která je chápána jako skladebný postup směřující ke shrnutí poznatků (Berka, 2017). V další části bude využita také komparace. Tato metoda spočívá ve vzájemném přiřazování jevů k sobě a v uvažování o jejich podobnostech a rozdílnostech (Vodáková, 2017).

Ke komparaci byly vybrány tři ukazatele:

- Objem získaných dotací přepočtený na jednoho obyvatele za období 2017–2023 (Český statistický úřad, b.r.)
- Podíl získaných dotací na příjmové části obecního rozpočtu za období 2017–2023 (finmag.cz, b.r.)
- Diverzita dotačních zdrojů za období 2017–2023 (Jiřincová, 2011)

Tyto ukazatele byli modifikovány pro potřeby této práce. Klíčový byl pro práci výběr obcí, které budou vzájemně porovnány. Protože obce nemají stejné personální možnosti a stejnou úroveň rozvoje, zaměřil jsem svoji pozornost při výběru na porovnatelnost skrze objektivní faktory. Možnost čerpat prostředky od stejných dotačních poskytovatelů byl jeden z faktorů výběru obcí. Vybrané obce se nacházejí ve HKK, konkrétně v okrese Trutnov. Dalším faktorem byla ochota představitelů obcí spolupracovat. Bohužel ne všechny oslovené obce byly ochotny spolupracovat s tvorbou této práce. Dalším ukazatelem je počet obyvatel. Obce jsem rozdělil do 3 skupin dle velikosti populace a z každé skupiny byly vybrány 3 obce, a to takto:

- obce do 500 obyvatel (Dolní Olešnice, Zlatá Olešnice, Čermná),
- obce od 501 do 1 500 obyvatel (Chotěvice, Pilníkov, Velké Svatoňovice),
- obce od 1 501 do 3 000 obyvatel (Rtyně v Podkrkonoší, Rudník, Svoboda nad Úpou).

Zvolené časové období pro tuto práci je 2017-2023. Hlavním důvodem pro výběr tohoto období je dostupnost dat o hospodaření vybraných obcí.

Zdroji dat byla kombinace dat z veřejných zdrojů a řízených rozhovorů se starosty daných obcí. Analýza oficiálních dokumentů je technikou sběru informací z např. materiálů pořízených veřejnou nebo soukromou institucí, výročních zpráv, záznamů schůzí, programů firem apod (Hendl a Remr, 2017). Pro účely této práce byly sledovány především databáze dotačních projektů, závěrečné účty vybraných obcí, které jsou veřejně dostupné na webových stránkách jednotlivých obcí. Sběr dat byl doplněn metodou řízeného rozhovoru. Základem byl soubor otázek v dotazníku, které byly koncipovány jako podklad pro řízený rozhovor. Struktura těchto otázek je znázorněna v příloze A. Rozhovory probíhaly 15. 4. 2024 přímo se starosty vybraných obcí. Součástí rozhovoru byla i kontrola přijatých dotací ve sledovaném období. Řízený rozhovor je jedna z technik sběru dat, ve kterém tazatel postupuje otázku po otázce podle dotazníku a respondent odpovídá. (Hendl, 2005)

4. ANALÝZA DOTAČNÍ POLITIKY VE VYBRANÝCH OBCÍCH

4.1 Obce do 500 obyvatel

Charakteristika obce Dolní Olešnice

Dolní Olešnice se nachází v HKK, v okrese Trutnov, konkrétně 2 km jižně od města Hostinné. Území obce zahrnuje dvě katastrální území – Dolní Olešnice a Vestřev. První zmínka o obci pochází z roku 1241. Počet obyvatel k poslednímu sčítání lidu v roce 2021 byl 369 a v průběhu let se počet výrazně nemění (Český statistický úřad, 2021). Rozloha obce je 12,60 km². Obec je členem Svazku měst a obcí ČR, Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory, Svazku obcí Horní Labe a Společenství obcí Podkrkonoší. (Regionální informační servis, b.r.)

Charakteristika obce Zlatá Olešnice

Obec Zlatá Olešnice se nachází v okrese Trutnov, HKK. Nachází se přibližně 8 km severně od města Trutnov. První zmínka o obci se datuje do roku 1007. Počet obyvatel nezaznamenává výrazné výkyvy a k poslednímu sčítání obyvatel byl 213 (Český statistický úřad, 2021). Obec se rozkládá na rozloze o velikosti 9,43 km². Zlatá Olešnice je členem pouze Místní akční skupiny Krkonoše. (Regionální informační servis, b.r.)

Charakteristika obce Čermná

Obec Čermná se nachází v HKK, v okrese Trutnov. Leží přibližně 6 km jihovýchodně od města Hostinné. Poslední sčítání obyvatel ukázalo, že v obci žije trvale 397 obyvatel a tento počet se zásadně nemění (Český statistický úřad, 2021). Rozloha obce je 9,29 km². Obec Čermná je členem Svazku měst a obcí ČR, Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory, Svazku obcí Horní Labe, svazku obcí KRKONOŠE – svazek měst a obcí a Společenství obcí Podkrkonoší. (Regionální informační servis, b.r.)

Technická vybavenost obcí Dolní Olešnice, Zlatá Olešnice a Čermná

Pro dosažení vyvážené a kvalitní životní úrovně je nezbytná odpovídající občanská a technická infrastruktura v každé obci. Kvalitní vybavenost přispívá k celkové spokojenosti občanů a vytváří podmínky pro jejich pohodu a rozvoj. Tabulka č. 1 poskytuje přehled základní technické a občanské vybavenosti ve vybraných obcích, která je klíčovým ukazatelem pro hodnocení životního prostředí a potenciálu dané lokality. (Český statistický úřad, 2006)

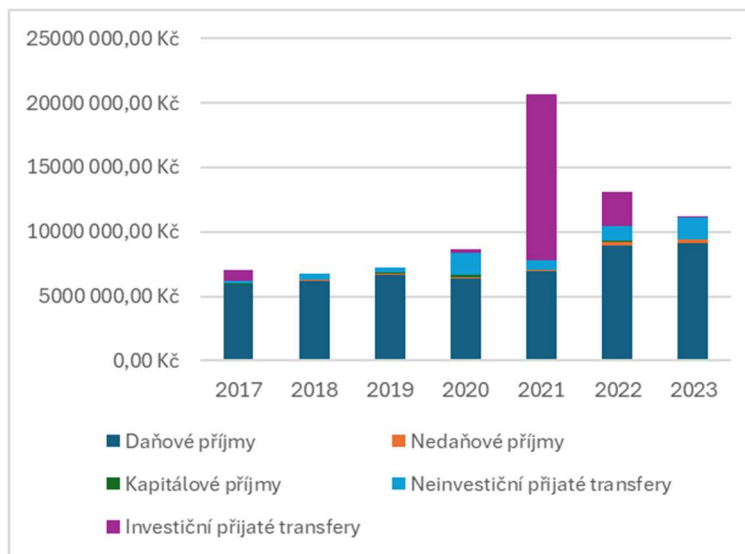
Tabulka 1: Občanská vybavenost obcí do 500 obyvatel

Druh občanského vybavení	Dolní Olešnice	Zlatá Olešnice	Čermná
Technická infrastruktura			
Kanalizace	ANO	NE	ANO
ČOV	NE	NE	ANO
Hasičská zbrojnice	ANO	ANO	ANO
Občanská vybavenost			
Dům s pečovatelskou službou	NE	NE	NE
MŠ	ANO	NE	ANO
ZŠ	ANO	NE	ANO

Zdroj: vlastní zpracování dle Regionálního informačního servisu (b.r.)

Hospodaření a dotační politika obce Dolní Olešnice

Graf 1: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Dolní Olešnice v letech 2017–2023

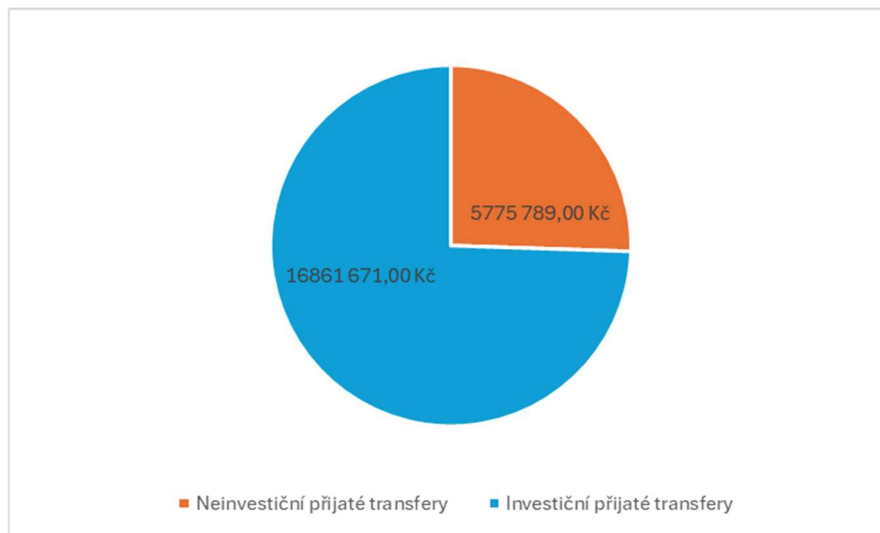
Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Dolní Olešnice (2017–2023)

Podle grafu č. 1, znázorňujícího skladbu rozpočtových příjmů, lze pozorovat nerovnoměrné zastoupení investičních dotací v celkové struktuře rozpočtových příjmů během sledovaného období. Zvláště v letech 2019 a 2020 je dramatický nárůst podílu těchto dotací na celkových příjmech.

Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 74 645 990 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 22 637 460 Kč (tj. 30 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 5 775 780 Kč (tj. 8 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 16 861 671 Kč (tj. 23 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Dolní Olešnice

Graf 2: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Dolní Olešnice v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Dolní Olešnice (2017–2023)

Tabulka 2: Celkové přijaté dotace obce Dolní Olešnice v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		5 775 789,00 Kč
ČR	celkem	5 766 789,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	793 700,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	381 501,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	584 722,00 Kč
MPSV	Operační program zaměstnanosti	182 264,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti pro okresní úřady a obce	507 732,00 Kč
MV	Neinvestiční dotace krajům podle §27 zákona č. 133/1985 Sb. O požární ochraně	2 400,00 Kč
MZ	Příspěvek na ekologické a k přírodě šetrné technologie, podle písm. D pravidel	25 594,00 Kč
MZ	Finanční příspěvek na ochranu lesa	2 250,00 Kč
MZ	Finanční příspěvky na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích	700 505,00 Kč
MZ	Národní plán obnovy	95 850,00 Kč
MZ	Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů	1 264 670,00 Kč
MŠMT	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Velké Svatoňovice	1 225 601,00 Kč
Kraj	Dotace na výdaje jednotek SDH	9 000,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		16 861 671,00 Kč
ČR	celkem	15 398 671,00 Kč
MZ	Vyhotovení lesních hospodářských plánů v digitální formě	80 720,00 Kč
SFŽP	Výstavba kanalizace	2 248 986,00 Kč
SFŽP	Výstavba kanalizace	12 618 965,00 Kč
MV	Nákup hasičského vozu	450 000,00 Kč
Kraj	celkem	1 463 000,00 Kč
	Výstavba kanalizace	300 000,00 Kč
	Nákup hasičského vozu	300 000,00 Kč
	realizace projektu "Labská stezka"	863 000,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Dolní Olešnice (2017–2023)

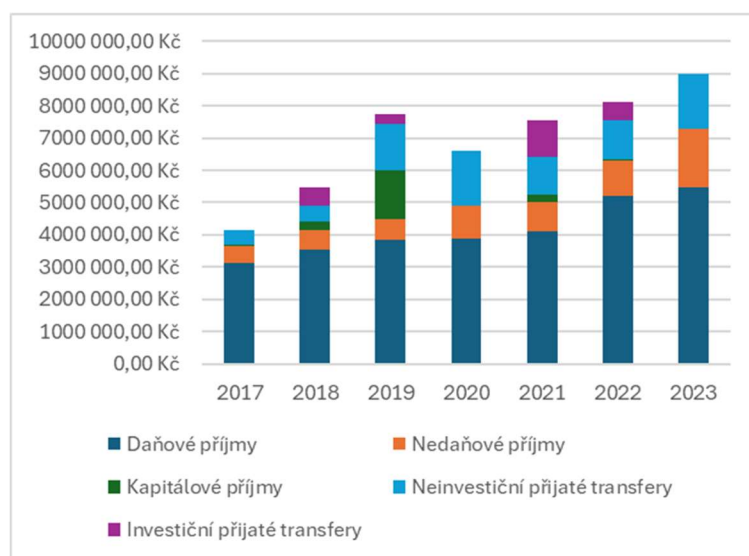
Jak je znázorněno v tabulce č. 2, nejvíce obec čerpala neinvestiční dotace z fondů MZ, kdy například v roce 2023 získali dotaci ve výši 1 264 670 Kč na obnovu, zajištění a výchovu lesních porostů. Dále poté Dolní Olešnice využila dotačních programů na podporu zaměstnanosti ve své obci. Z dotačních programů MŠMT získala obec dotace přes Operační program vývoj, výzkum a vzdělání a Operační program Jan Amos Komenský. Jednalo se o průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Dolní Olešnice. Projektem, na který dostala obec v roce 2023 investiční dotaci ve výši 80 720 Kč, a to konkrétně od MZ, byla akce vyhotovení lesních hospodářských plánů v digitální formě. Dále pak obec přijala 3 dotace na dokončení vodovodu. Konkrétně od Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP) v roce 2022 částku 2 248 986 Kč a v roce 2021 12 618 965 Kč a z rozpočtu HKK v roce 2020 částku 300 000 Kč. Poté obec ještě využila dva dotační programy na nákup hasičského vozu pro SDH Dolní Olešnice. Tento vůz byl financován ze zdrojů HKK částkou 300 000 Kč a z rozpočtu MV ve výši 450 000 Kč. (Závěrečné účty obce Dolní Olešnice 2017–2023)

Dotační politika obce

Obec Dolní Olešnice má vytvořený strategický plán rozvoje obce na období 2022–2030, ve kterém má detailně popsání kroky, které by obec měla v tomto období provést, aby zlepšila kvalitu života ve své obci. Jednotlivé aktivity má obec rozdělené do časových pásem, takže je vidět přesně stanovená dějová linie projektů. Dotační projekty navazují na strategický plán rozvoje obce a je vidět, že obec dokáže ve spolupráci s agenturou, která pomáhá s problematikou dotací, vybírat ty správné dotační projekty. Obec spolupracuje s agenturou i zejména z časového a administrativního ulehčení. (Cermanová, 2024)

Hospodaření a dotační politika obce Zlatá Olešnice

Graf 3: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Zlatá Olešnice v letech 2017–2023

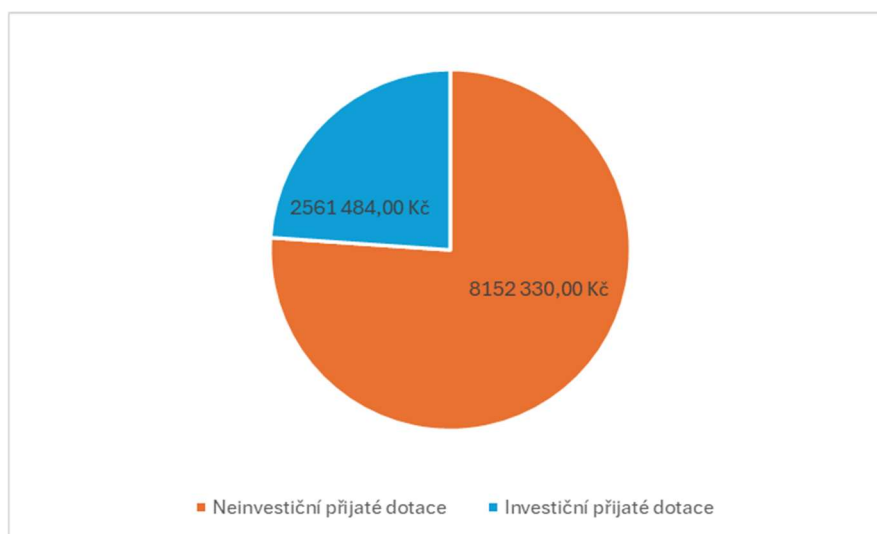

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Zlatá Olešnice (2017–2023)

Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 48 660 489 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 10 713 814 Kč (tj. 22 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 8 152 330 Kč (tj. 17 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 2 561 484 Kč (tj. 5 % z celkových příjmů). Z grafu č. 3 je patrné, že dotace tvoří okolo pětiny rozpočtových příjmů obce Zlatá Olešnice. (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Zlatá Olešnice za období 2017–2023

Graf 4: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Zlatá Olešnice v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Zlatá Olešnice (b.r.)

Tabulka 3: Celkové přijaté dotace obce Zlatá Olešnice v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		8 152 330,00 Kč
ČR	celkem	8 107 330,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	468 400,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	283 448,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	311 877,00 Kč
MPSV	Operační program zaměstnanosti	885 808,00 Kč
MPSV	Dotace pro poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině	4 948 794,00 Kč
MMR	Podpora obnovy a rozvoje venkova - č. programu 117D815	159 469,00 Kč
MŽP	Pořízení kompostérů a štěpkovače pro obec Zlatá Olešnice	593 534,00 Kč
MZ	Revitalizace rybníku Olešák	456 000,00 Kč
Kraj	celkem	45 000,00 Kč
	Dotace na výdaje spojené s oslavou 720 let obce	20 000,00 Kč
	Cena hejtmána Královéhradeckého kraje	25 000,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		2 561 484,00 Kč
ČR	celkem	2 388 684,00 Kč
MMR	Projekt "Veřejné osvětlení - Zlatá Olešnice U PILOUSŮ"	570 000,00 Kč
MZ	Revitalizaci rybníku Olešák	812 000,00 Kč
SFŽP	Budování vodovodu	312 842,00 Kč
MŽP	Nákup kompostérů a štěpkovače	293 842,00 Kč
MMR	Projekt "Místo generačního setkávání občanů obce"	400 000,00 Kč
Kraj	celkem	172 800,00 Kč
	Oprava místní komunikace	172 800,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Zlatá Olešnice (2017-2023)

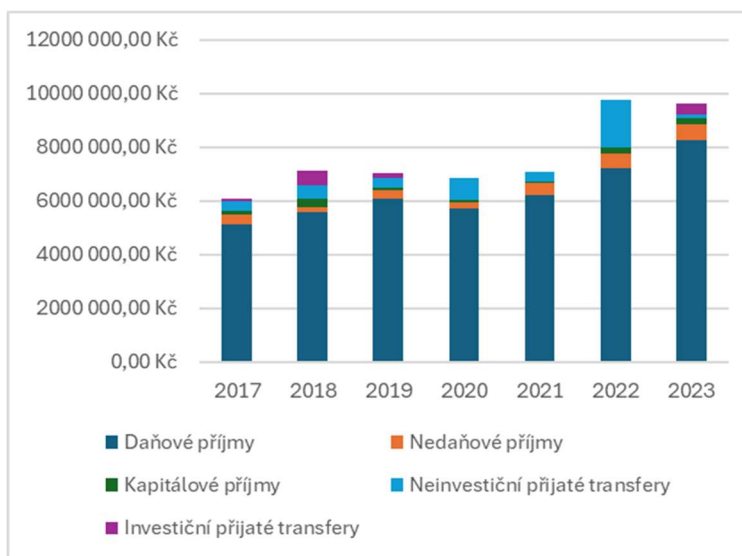
Největší podíl na celkové částce přijatých neinvestičních dotací mají dotace pro poskytovatele služby péče o dítě v dětské skupině, pomocí které obec realizuje dlouhodobě projekt „Dětská skupina Zlatíčka Zlatá Olešnice“. Tento projekt zajišťuje péči o děti předškolního věku v malém kolektivu (Zlatá Olešnice, b.r.). Dále obec získala k investiční dotaci na pořízení kompostérů a štěpkovače i neinvestiční dotaci na tento účel, který pokryje běžné náklady na chod kompostérů a štěpkovače pro obec. Další neinvestiční dotací, která se pojí i s dotací investiční, je dotace na revitalizaci rybníku Olešák. Z fondů HKK obec dostala dotaci na výdaje spojené s pořádáním oslavy 720 let obce a zároveň také dotaci v podobě finančního daru za vítězství v kategorii vytváření míst pro setkávání generací v Ceně hejtmána HKK v roce 2022. V letech 2023, 2020 a 2017 obec nedostala žádnou investiční dotaci. V roce 2022 realizovala obec pomocí dotace projekt „Veřejné osvětlení – Zlatá Olešnice U PILOUSŮ“. MMR přispělo na tento projekt částkou 570 000 Kč. V roce 2021 obec přijala dvě dotace. První z nich byla dotace od MZ na revitalizaci rybníku Olešák ve výši 812 000 Kč. Druhá dotace ze SFŽP ve výši 312 842 Kč byla použita na budování vodovodu. V roce 2019 obec nakoupila kompostéry a štěpkovač za pomoci dotace z fondů MŽP, ze kterého přišla obci dotace ve výši 293 842 Kč. Obec v roce 2018 pomocí dotace z HKK opravila místní komunikaci. Celková výše dotace činila 172 800 Kč. Druhou dotací, kterou čerpala obec v roce 2018 z fondů MMR, byla dotace na projekt „Místo generačního setkávání občanů obce“ ve výši 400 000 Kč. (Závěrečné účty obce Zlatá Olešnice 2017–2023)

Dotační politika obce

Obec vypracovává rozvojový strategický plán obce vždy na čtyři roky. Současný rozvojový strategický dokument je vytvořen na období 2023–2026. V strategickém plánu na období 2019–2022 jsou popsány základní okruhy rozvoje obce, které se obce pomocí své dotační politiky plní. V plánu je např. zachycen cíl realizace projektu nového veřejného osvětlení, který se podařilo uskutečnit v roce 2022. S administrací vypsáných dotačních programů obci pomáhá specializovaná agentura, která zároveň připravuje žádosti na větší dotační projekty. Na projekty menšího rámce si obec připravuje žádosti sama, konkrétně starostka obce. (Kmiečová, 2024)

Hospodaření a dotační politika obce Čermná

Graf 5: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Čermná v letech 2017–2023

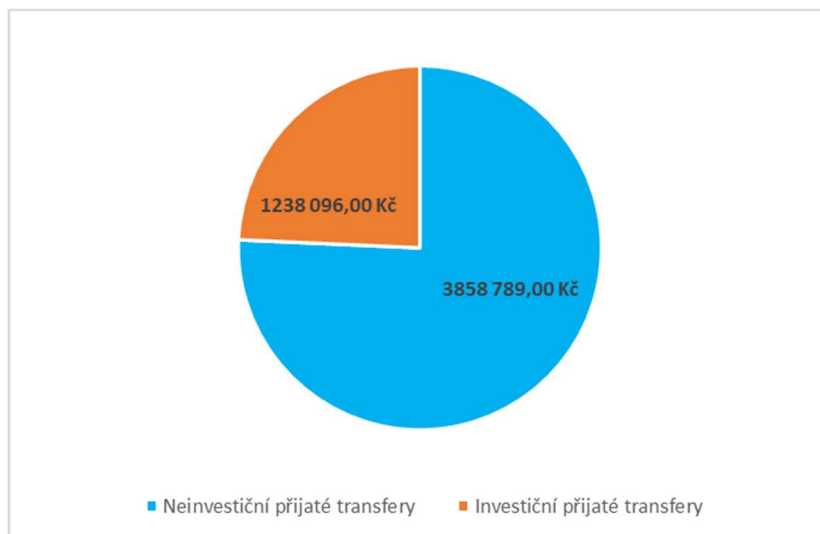

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Čermná (2017–2023)

Grafu č. 5 ukazuje poměr investičních a neinvestičních dotací k ostatním příjmovým složkám rozpočtu. Tento graf znázorňuje, že obec Čermná využívá dotace jako příjem do svého rozpočtu v malé míře. Výjimkou je rok 2022, kdy neinvestiční přijaté dotace činily 20 % příjmové stránky rozpočtu. Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 53 549 789 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 5 065 885 Kč (tj. 9 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 3 827 789 Kč (tj. 7 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 1 238 096 Kč (tj. 2 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Čermná za období 2017–2023

Graf 6: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Čermná v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Čermná (2017–2023)

Tabulka 4: Celkové přijaté dotace obce Čermná v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		3 827 789,00 Kč
ČR	celkem	3 491 789,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	623 000,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	252 448,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	611 203,00 Kč
SFŽP	Národní program Životní prostředí	240 583,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti a operační program zaměstnanosti	773 349,00 Kč
MMR	Podpora rozvoje regionů 2019+	924 004,00 Kč
MŽP	Rozšíření systému sběru komunálních odpadů	67 202,00 Kč
Kraj	Rekonstrukce budovy	336 000,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		1 238 096,00 Kč
ČR	celkem	915 040,00 Kč
MŽP	Projekt "Rozšíření systému sběru komunálních odpadů v Čermné"	486 662,00 Kč
MMR	Projekt "Revitalizace areálu hřiště v Čermné"	428 378,00 Kč
Kraj	Dostavba kanalizace a čističky odpadních vod	323 056,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Čermná (2017–2023)

V neinvestičních dotacích získala obec největší částku v roce 2021 z rozpočtu MMR na obnovu místní komunikace III. třídy ve výši 924 004 Kč. Ve stejném roce získala obec také částku 240 583 Kč ze SFŽP na výsadbu ovocných stromů ve své obci. Další příjmem pro obec jsou neinvestiční dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu, které mají částečně pokrývat náklady na výkon veřejné správy v obci. Obec Čermná za sledované období získala pouze 6 investičních dotací, a to v menších částkách. Nejvyšší částku získala obec v roce 2018 z MŽP na projekt „Rozšíření systému sběru komunálních odpadů v Čermné“, a to 486 662 Kč. V letech 2017 až 2019 získala obec z fondů HKK 4 dotace v celkové výši 323 056 Kč na dostavbu kanalizace a čističky odpadních vod. V roce 2023 díky dotačnímu titulu od MMR mohla obec uskutečnit projekt „Revitalizace areálu hřiště v Čermné“. Výše dotace činila 428 378 Kč. (Závěrečné účty obce Čermná 2017–2023)

Dotační politika obce

Jedním z důvodů slabé dotační politiky byla dřívější neexistence strategického plánu rozvoje obce. Tento dokument byl vytvořen v roce 2021 na období 2022–2030 a popisuje kam se chce obec dále rozvíjet. I z výše uvedeného důvodu obec vůbec nevyužívala vypsání dotační programy, a tak lze její dotační politiku označit za slabou. Obec Čermná se ve sledovaném období soustředila hlavně na dokončení kanalizace a čističky odpadních vod. O dotace si obec žádá sama bez vnější podpory. (Halík, 2024)

4.2 Obce od 501 do 1 500 obyvatel

Charakteristika obce Chotěvice

Chotěvice je obec nacházející se v HKK, v okrese Trutnov, konkrétně 3 km jihovýchodně od Hostinného. První zmínka o této obci pochází z roku 1362. Počet obyvatel k poslednímu sčítání lidu v roce 2021 byl 961 a v průběhu let se tento počet výrazně nemění (Český statistický úřad, 2021). Rozloha obce Chotěvice je 20,13 km². Obec je členem Svazku měst a obcí ČR, Dobrovolného svazku obcí Horní Labe a Společenství obcí Podkrkonoší a Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory. (Regionální informační servis, b.r.)

Charakteristika města Pilníkov

Město Pilníkov leží v HKK, zhruba 7,5 km jihozápadně od Trutnova. Počet obyvatel se v posledních letech zásadně nemění a podle posledního sčítání obyvatel v roce 2021 byl počet obyvatel 1 182 (Český statistický úřad, 2021) a rozloha obce je 16,99 km². Na město byla obec Pilníkov povýšena znovu v roce 2007. Město je členem Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory, o.p.s. a Společenství obcí Podkrkonoší. (Regionální informační servis, b.r.)

Charakteristika obce Velké Svatoňovice

Obec Velké Svatoňovice se nachází v HKK, 9 km jihovýchodně od města Trutnov. K obci Velké Svatoňovice přísluší ještě malá vesnice jménem Markoušovice, která je vzdálená 4 km severozápadně od této obce. Počet obyvatel se za poslední roky nějak zásadně neměnil a při posledním sčítání obyvatel v roce 2021 bylo ve Velkých Svatoňovicích 1 219 obyvatel (Český statistický úřad, 2021). Rozloha této obce je 12,66 km². Velké Svatoňovice jsou členy Dobrovolného svazku obcí Jestřebí hory a Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory, o.p.s. (Regionální informační servis, b.r.)

Technická vybavenost obcí Chotěvice, Pilníkov a Velké Svatoňovice

Kvalitní občanská a technická vybavenost je nezbytná pro zajištění odpovídající kvality života v každé obci a kvalitní život poté vede k celkové spokojenosti občanů a ta činí všeobecné blaho. (Český statistický úřad, 2006) V tabulce č. 5 je zobrazena základní technická a občanská vybavenost ve vybraných obcích.

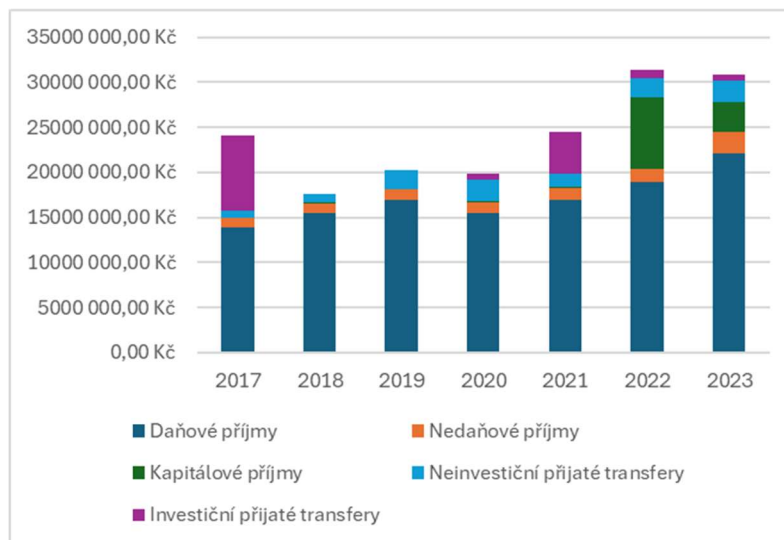
Tabulka 5: Občanská vybavenost v obcích od 501 do 1500 obyvatel

Druh občasného vybavení	Chotěvice	Pilníkov	Velké Svatoňovice
Technická infrastruktura			
Kanalizace	ANO	ANO	ANO
ČOV	NE	ANO	ANO
Hasičská zbrojnice	NE	ANO	ANO
Občanská vybavenost			
Dům s pečovatelskou službou	ANO	ANO	ANO
MŠ	ANO	ANO	ANO
ZŠ	ANO	ANO	ANO

Zdroj: vlastní zpracování dle Regionálního informačního servisu (b.r.)

Hospodaření a dotační politika obce Chotěvice

Graf 7: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Chotěvice v letech 2017–2023

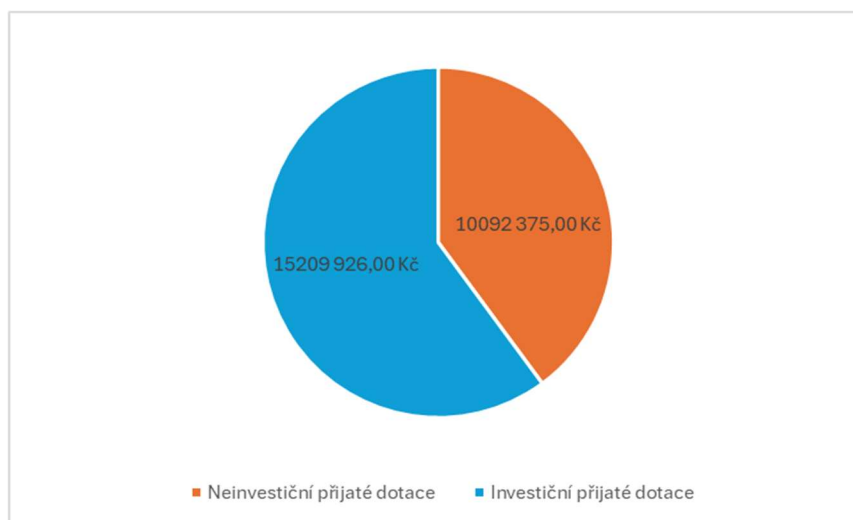

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Chotěvice (2017–2023)

Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 168 601 091 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 25 302 301 Kč (tj. 15 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 10 092 375 Kč (tj. 6 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 15 209 926 Kč (tj. 9 % z celkových příjmů). Pro obce Chotěvice ve sledovaném období nejsou dotace výraznou složkou jejich celkových příjmů, jak lze vidět v předchozím grafu (graf č. 7). Největší položku příjmů pro obec Chotěvice za posledních sedm let tvoří daňové příjmy, které mají zvyšující se tendenci a za rok 2023 dosáhly částky 22 150 553 Kč. (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Chotěvice za období 2017–2023

Graf 8: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Chotěvice v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Chotěvice (2017–2023)

Tabulka 6: Celkové přijaté dotace obce Chotěvice v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		10 092 375,00 Kč
ČR	celkem	9 999 038,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	1 794 509,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	283 448,00 Kč
MPSV	Operační program zaměstnanosti	1 098 038,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti pro okresní úřady a obce	228 448,00 Kč
MZ	Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu porostů, podle písm. B pravidel	666 115,00 Kč
MZ	Finanční příspěvek na ochranu lesa	1 881 243,00 Kč
MZ	Finanční příspěvek na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích	1 139 909,00 Kč
MZ	Příspěvek na ekologické a k přírodě šetrné technologie, podle písm. D pravidel	647 895,00 Kč
MŠMT	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Chotěvice	2 259 433,00 Kč
Kraj	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Chotěvice	93 337,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		15 209 926,00 Kč
EU	celkem	350 720,00 Kč
	Nákup vyvážecího vleků s hydraulickou rukou	350 720,00 Kč
ČR	celkem	12 595 206,00 Kč
SZIF	Nákup vyvážecího vleků s hydraulickou rukou	197 280,00 Kč
MZ	Vyhotovení lesních hospodářských plánů v digitální formě	102 876,00 Kč
MMR	Tvorba územního plánu pro svoji obec	340 050,00 Kč
MMR	Stavba pečovatelského domu	154 640,00 Kč
MMR	Projekt "Bezbariérové chodníky v Chotěvicích"	7 155 000,00 Kč
MMR	Stavba pečovatelského domu	4 645 360,00 Kč
Kraj	celkem	2 264 000,00 Kč
	Výstavba příjezdové cesty a parkoviště	960 000,00 Kč
	Tvorba územního plánu pro svoji obec	150 000,00 Kč
	Projekt "Labská stezka"	1 154 000,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Chotěvice (2017-2023)

Jak je znázorněno v tabulce č. 6, největší část neinvestičních dotací získala obec Chotěvice z rozpočtu MŠMT, ale jednalo se o průtokové dotace, které byli ihned po přijetí převedeny na účet MŠ a ZŠ Chotěvice. Podstatnou část této dotační skupiny tvořila dotace na zvyšování a zlepšení kvality výuky na ZŠ a MŠ. Druhou největší položkou v neinvestičních příjmech jsou dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu. Z rozpočtu MPSV obec Chotěvice využila dotace na realizaci projektu technický pracovník, který má za výsledek vytvoření pracovního místa pro osobu znevýhodněnou na trhu práce. MZ poskytlo dotace na

obnovu, zajištění a výchovu lesních porostu v obci, dále také dotaci na ochranu lesa, vyklízení nebo přibližování dřeva pomocí koně. V roce 2023 čerpala obec investiční dotaci v celkové výši 548 000 Kč na nákup vyvážecího vleku s hydraulickou rukou, z toho 350 720 Kč byl z fondů EU a 197 280 Kč ze Státního zemědělského investičního fondu (SZIF). Dále v tomto roce byla obci poskytnuta dotace na vyhotovení lesních hospodářských plánů v digitální formě. Celková výše dotace činila 102 876 Kč. V roce 2022 obec přijala dotaci z rozpočtu HKK na výstavbu příjezdové cesty a parkoviště u pečovatelského domu ve výši 960 000 Kč. V roce 2021 obec čerpala dotace na výstavbu pečovatelského domu ve výši 4 645 360 Kč a na tvorbu územního plánu v celkové výši 490 050 Kč. Z MMR činila dotace na tento projekt 340 050 Kč a z HKK 150 000 Kč. Další přijatou investiční dotací za rok 2020 byla dotace 154 640 Kč na stavbu pečovatelského domu. V letech 2019 a 2018 obec Chotěvice nečerpala žádnou investiční dotaci. V roce 2017 obec čerpala 2 investiční dotace. První na projekt „Bezbariérové chodníky v Chotěvicích“ ve výši 7 155 000 Kč a druhou na projekt „Labská stezka“, která činila 1 154 000 Kč. (Závěrečné účty obce Chotěvice 2017–2023)

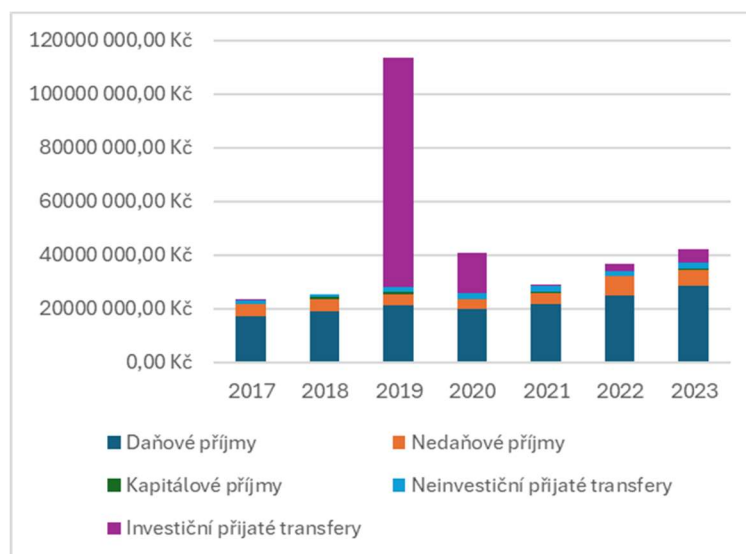
Krajské neinvestiční dotace měly charakter průtokových dotací do rozpočtu MŠ a ZŠ Chotěvice v rámci dotačního programu „Obědy do škol“, jehož účelem je podpořit školní stravování žáků ZŠ, jejichž rodina se ocitla v nepříznivé finanční situaci (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, 2023).

Dotační politika obce

Obec vyhledává dotační programy podle aktuálních potřeb, které se v obci nacházejí a jsou částečně zachyceny v jejich strategickém plánu. Ve sledovaném období se obec soustředila především na výstavbu pečovatelského domu. Dotační projekty většího rozsahu si obec nechává zpracovávat od dotačních agentur. Dotace menšího rozsahu zpracovává starosta s pomocí interní účetní. Způsob spolufinancování projektů se vždy obec snaží zajistit z vlastního rozpočtu, ale na tak velký projekt, jako bylo v minulosti budování kanalizace, byla obec nucena si vzít komerční úvěr. (Lukeš, 2024)

Hospodaření a dotační politika města Pilníkov v letech 2017–2023

Graf 9: Skladba příjmových složek rozpočtu města Pilníkov v letech 2017–2023

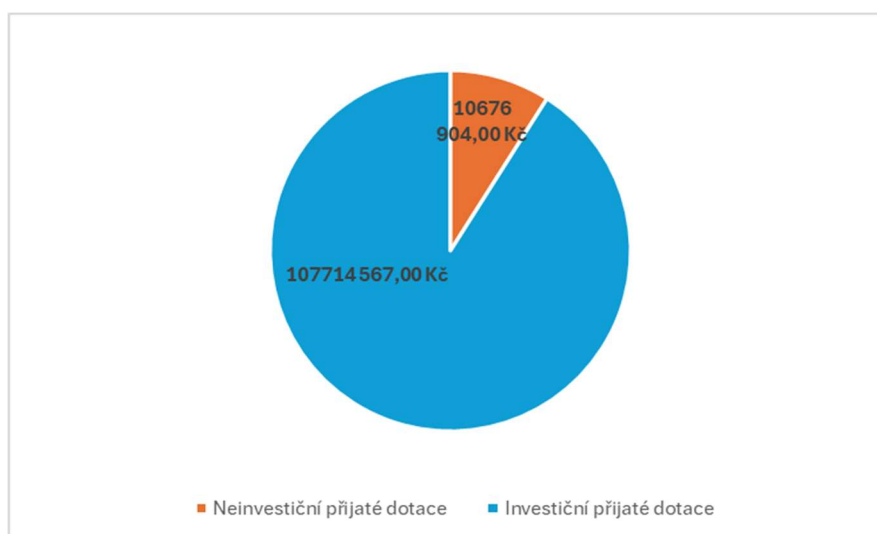

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Pilníkov (2017–2023)

Jak lze vidět na grafu č. 9. město Pilníkov ve sledovaném období získalo větší částku z investičních dotací. Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 307 601 091 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 118 391 471 Kč (tj. 38 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 10 676 904 Kč (tj. 3 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 107 714 567 Kč (tj. 35 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Pilníkov v období 2017–2023

Graf 10: Rozdělení celkových přijatých dotací města Pilníkov v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Pilníkov (2017–2023)

Tabulka 7: Celkové přijaté dotace města Pilníkov v letech 2017–2023

NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		10 676 904,00 Kč
EU	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Chotěvice	92 565,00 Kč
ČR	celkem	9 536 339,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	2 200 700,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	283 448,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	358 773,00 Kč
MPSV	Operační program zaměstnanosti	531 315,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti pro okresní úřady a obce	1 564 570,00 Kč
MV	Neinvestiční dotace krajům podle §27 zákona č. 133/1985 Sb. O požární ochraně	97 240,00 Kč
MMR	Integrovaný regionální operační program – program č. 117030	98 010,00 Kč
MZ	Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků	141 960,00 Kč
SFŽP	Národní program Životní prostředí	182 888,00 Kč
MŠMT	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Chotěvice	4 077 435,00 Kč
Kraj	celkem	1 048 000,00 Kč
	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Chotěvice	13 000,00 Kč
	Dotace na revitalizaci objektu	840 000,00 Kč
	Dotace na právní poradenské služby	81 000,00 Kč
	Dotace na výdaje spojené s pořádáním akcí	114 000,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		107 714 567,00 Kč
EU	celkem	97 140 688,00 Kč
	Budování kanalizace (2019-2021)	93 264 585,00 Kč
	Rekonstrukce domu bývalé školky (2019-2020)	3 566 406,00 Kč
	Obnova herních prvků a oplocení MŠ Pilníkov	309 697,00 Kč
ČR	celkem	4 599 227,00 Kč
MV	Rekonstrukce hasičské zbrojnice	3 460 933,00 Kč
MV	Nákup služebních automobilů pro SDH Pilníkov	450 000,00 Kč
MMR	Rekonstrukce domu bývalé školky (2019-2020)	88 362,00 Kč
MMR	Revitalizace dětského hřiště	425 726,00 Kč
SZIF	Obnova herních prvků a oplocení MŠ Pilníkov	174 206,00 Kč
Kraj	celkem	5 974 652,00 Kč
	Budování kanalizace (2019-2021)	2 300 000,00 Kč
	Rekonstrukce hasičské zbrojnice	2 307 000,00 Kč
	Nákup nové automobilové stříkačky pro SDH	1 000 000,00 Kč
	Nákup služebních automobilů pro SDH Pilníkov	367 652,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů města Pilníkov (2017-2023)

Velkou část neinvestičních dotací pro město Pilníkov ve sledovaném období tvořili dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu, jak je zachyceno v tabulce č. 7. Z národního fondu město dostalo dotace na výdaje spojené s volbami, které se ve sledovaném období konaly. Dále z tohoto fondu také přišly jednorázové příspěvky obcím, mezi které řadíme příspěvek obcím ke zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2022 (ve výši 79 891 Kč) a pro rok 2021 (ve výši 278 883 Kč) a zároveň i jednorázový příspěvek obcím pro rok 2020 v souvislosti s krizovým opatřením v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 (ve výši 1 571 250 Kč). Další neinvestiční dotací byly průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Pilníkov. Zde největší položku tvořila dotace z operačního programu Jan Amos Komenský (OP JAK) z roku 2023 z rozpočtu ministerstva MŠMT ve celkové částce 1 278 500 Kč, která má zlepšit kvalitu výuky v ZŠ a MŠ. Dotační programy z MPSV využilo město Pilníkov na vytvoření nových pracovních míst a částečné pokrytí mzdových nákladů. Dotaci z roku 2019 od MMR Pilníkov využil na nákup nábytku do rekonstruovaných sociálních bytů. MMR přispělo částkou 98 010 Kč, z toho ale 92 565 Kč bylo z prostředků EU. Dotaci ze SFŽP, kterou město přijalo v roce 2023 použilo na realizaci projektu „Návrh výsadeb ve vybraných lokalitách v Pilníkově“. Oprava Pauerovského kříže byla financována pomocí dotace z fondů MZ, a to ve výši 141 960 Kč. Další revitalizací objektu byla oprava krovu a střešní krytiny na objektu č.p. 27. Na tuto opravu obdržel Pilníkov dotaci 840 000 Kč. Pilníkov také pořádal spoustu v roce 2023 a 2022 akcí s názvem Městské slavnosti Pilníkov a na tyto dvě akce dostal od HKK podporu v podobě dotace ve výši 114 000 Kč. Město Pilníkov v letech 2017–2023 získalo celkem 15 investičních dotací. Největším dotačním projektem bylo vybudování kanalizace. Tento projekt je z největší části financován v roce 2019, kdy městu byla udělena dotace z fondů EU v celkové výši 81 678 984 Kč. Další velkou dotaci z fondů EU spojenou s budováním kanalizace město přijalo v roce 2020, kdy částka činila 11 550 538 Kč. Dále na vybudování kanalizace dostalo město další dotace z fondů EU v roce 2021 (35 063 Kč) a z fondů HKK v roce 2017 (300 000 Kč) a v roce 2019 (2 000 000 Kč). Další velkou skupinou jsou dotace spojené se SDH Pilníkov. V roce 2022 a 2023 proběhla rekonstrukce hasičské zbrojnice, na kterou dostalo město finanční podporu v podobě dotací v celkové výši 5 767 933 Kč. V roce 2022 činila částka z fondů HKK 2 307 000 Kč a v roce 2023 z fondů MV 3 460 933 Kč. Další investiční dotace v hodnotě 1 000 000 Kč získalo město v roce 2023 z HKK na nákup nové automobilové stříkačky a v roce 2020 z MV 450 000 Kč a 2019 z HKK 367 652 Kč na nákup služebních automobilů pro SDH Pilníkov. Dále město Pilníkov čerpalo dotace na rekonstrukci domu bývalé školky za účelem vybudování 4 sociálních bytů. Celkem na tuto rekonstrukci čerpalo město Pilníkov dotace v celkové výši 3 654 768 Kč. Nejdříve v roce 2019 probíhala rekonstrukce prvního nadzemního

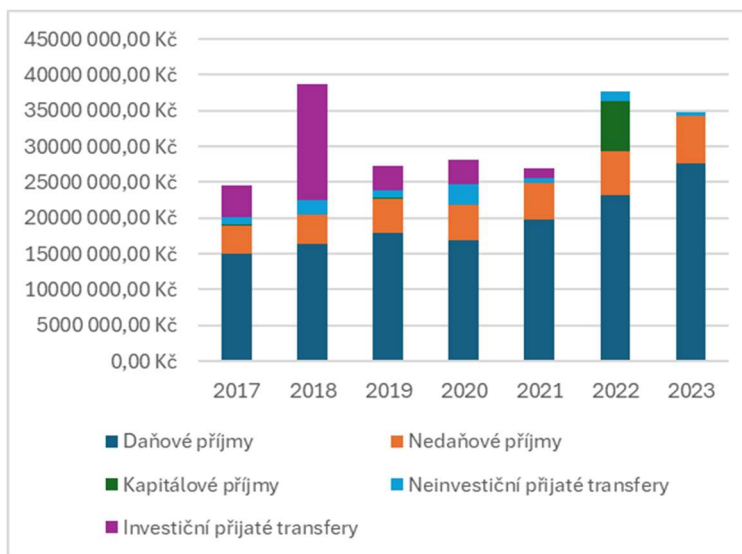
podlaží na kterou byla čerpána dotace ve výši 1 590 525 Kč z fondů MMR, kdy částka 1 502 163 Kč byla z prostředků EU a zbylých 88 362 Kč bylo z rozpočtu MMR. V roce 2020 proběhla rekonstrukce druhého nadzemního podlaží a na tento projekt se podařilo získat dotaci ve výši 2 064 243 Kč. Dále město čerpalo dotace na renovace a revitalizace veřejného prostředí ve městě. V roce 2023 proběhla revitalizace dětského hřiště, kdy MMR se podílelo na této akci dotací ve výši 425 726 Kč. Na obnovu herních prvků a oplocení MŠ Pilníkov, která proběhlo v roce 2022 čerpalo město ze SZIF dotaci ve výši 483 903 Kč. Z této částky přispěla EU 309 697 Kč. (Závěrečné účty města Pilníkov 2017–2023)

Dotační politika obce

Město má vypracovaný strategický plán rozvoje města na období 2017–2026, jehož součástí je i detailní výčet opatření, který je rozdělen do pěti klíčových oblastí (vybavenost města, infrastruktura, životní prostředí, podnikání a zaměstnanost a volný čas). V každé oblasti je popsáno několik konkrétních projektů, které město chce zrealizovat a spoustu z nich ve sledovaném období realizovala, jako například oprava Pauerova křížku, vybudování kanalizace a čističky odpadních vod nebo modernizace hasičské zbrojnice. Město si po negativní zkušenosti s vytvářením vlastních dotačních žádostí (velká časová a administrativní zátěž a menší úspěšnost, než by si město přálo) najímá agenturu, která jim tyto žádosti o dotace vypracuje. Výběr agentury probíhá pomocí výběrového řízení. Tato agentura i monitoruje pro město dotační programy, které by mohl Pilníkov použít na realizaci nějakého ze svých projektů. (Červený, 2024)

Hospodaření a dotační politika obce Velké Svatoňovice

Graf 11: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Velké Svatoňovice v letech 2017–2023

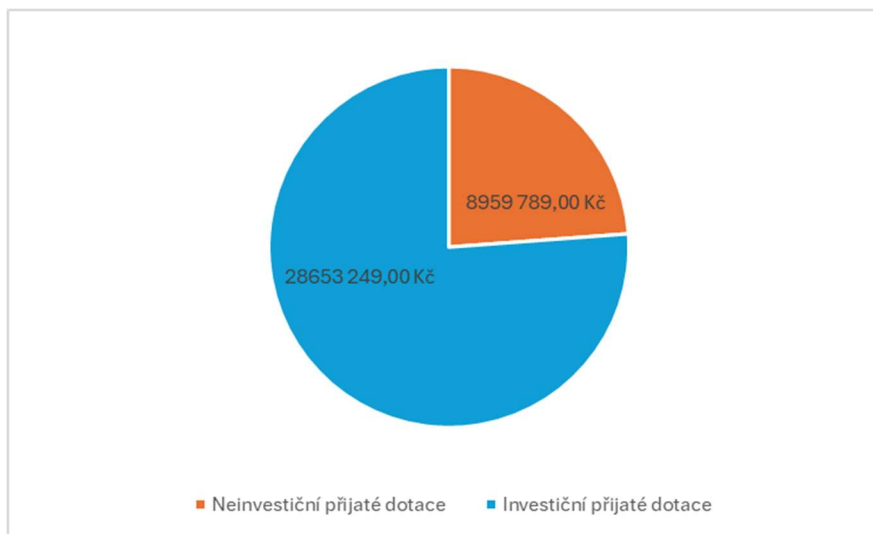

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Velké Svatoňovice (2017–2023)

Analýza grafu č. 11 naznačuje postupný pokles využívání investičních dotací ve zkoumaném období. Důvod velkého výkyvu v roce 2018 je příjem dotace na vybudování kanalizace a čističky odpadních vod. Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 218 342 673 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 37 613 038 Kč (tj. 17 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 8 959 789 Kč (tj. 4 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 28 653 249 Kč (tj. 13 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Velké Svatoňovice

Graf 12: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Velké Svatoňovice v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Velké Svatoňovice (2017–2023)

Tabulka 8: Celkové přijaté dotace obce Velké Svatoňovice v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		8 959 789,00 Kč
EU	Integrovaný regionální operační program – program č. 117030 – EU – NIV	284 021,00 Kč
ČR	celkem	8 560 468,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	1 898 600,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	408 896,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	2 025 438,00 Kč
MPSV	Operační program zaměstnanosti	264 581,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti pro okresní úřady a obce	736 368,00 Kč
MV	Neinvestiční dotace krajům podle §27 zákona č. 133/1985 Sb. O požární ochraně	8 000,00 Kč
MZ	Příspěvek na obnovu, zajištění a výchovu porostů, podle písm. B pravidel	13 240,00 Kč
MZ	Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků	427 913,00 Kč
MZ	Národní plán obnovy	82 900,00 Kč
MŠMT	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Velké Svatoňovice	2 694 532,00 Kč
Kraj	Průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Velké Svatoňovice	115 300,00 Kč
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		28 653 249,00 Kč
EU	Projekt "Hřiště pro rozvoj tělesné kondice dětí ZŠ Velké Svatoňovice"	2 690 624,00 Kč
ČR	celkem	25 962 625,00 Kč
MMR	Projekt "Sportovní víceúčelové hřiště Markoušovice"	1 335 303,00 Kč
MMR	Projekt "Tvořivá dílna – ZŠ Velké Svatoňovice"	2 739 260,00 Kč
MMR	Projekt "Hřiště pro rozvoj tělesné kondice dětí ZŠ Velké Svatoňovice"	1 489 835,00 Kč
MMR	Projekt "Parkurové hřiště Velké Svatoňovice"	400 000,00 Kč
MMR	Projekt "Dětské hřiště Markoušovice"	400 000,00 Kč
MŽP	Výstavba kanalizace a čističky odpadních vod	19 598 227,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Velké Svatoňovice (2017-2023)

Jak ve znázorněno v tabulce č. 8, největší část přijatých dotací tvoří průtokové dotace pro MŠ a ZŠ Velké Svatoňovice. Největší částí této skupiny dotací byla dotace z roku 2023 z operačního programu Jan Amos Komenský, a to 794 020 Kč. Z národního fondu obec dostala dotace na výdaje spojené s volbami, které se ve sledovaném období konaly. Dále byly poskytnuty obci jednorázové příspěvky, které zahrnovaly finanční podporu ke zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro roky 2022 (71 908 Kč) a 2021 (250 780 Kč). Dále byl poskytnut jednorázový příspěvek obci pro rok 2020 v rámci krizových opatření spojených s výskytem koronaviru SARS CoV-2, a to ve výši 1 702 750 Kč. Dotace z programu Národní

plán obnovy – neinvestice použila obec v roce 2019 na projekt „Boží muka 2 - oprava kříže“ a v roce 2018 na rekonstrukci hasičské zbrojnice. Obec v letech 2022 a 2023 nezískala ani jednu investiční dotaci. Dotaci získala v roce 2021 na projekt „Sportovní víceúčelové hřiště Markoušovice“, který byl z fondů MMR. V roce 2020 a 2021 obec Velké Svatoňovice čerpala dotace z MŽP ve výši 726 726 Kč a 2 012 534 Kč na dokončení kanalizace a čističky odpadních vod. V roce 2020 čerpala obec dotaci od MMR na projekt Tvořivá dílna – ZŠ Velké Svatoňovice ve výši 2 690 624 Kč. Investiční dotaci ve výši 1 489 835 Kč z roku 2019 od MMR čerpala obec na akci Hřiště pro rozvoj tělesné kondice dětí ZŠ Velké Svatoňovice. V roce 2018 a 2017 obec obdržela dotace do MŽP na výstavbu kanalizace a čističky odpadních vod ve výši 15 598 591 Kč a 3 999 636 Kč. V roce 2018 Velké Svatoňovice čerpaly dotaci od MMR dotaci na realizaci projektu Parkourové hřiště Velké Svatoňovice v částce 400 000 Kč. Ze stejného ministerstva čerpala obec dotaci v roce 2017, tentokrát na projekt Dětské hřiště Markoušovice. (Závěrečné účty obce Velké Svatoňovice 2017–2023)

Dotační politika obce

Obec Velké Svatoňovice má vypracován strategický plán rozvoje. Ve sledovaném období se obec zaměřila především na výstavbu kanalizace a čističky odpadních vod, který byl uveden jako jeden z hlavních cílů v tomto plánu. I přesto, že v obci není specializované oddělení pro dotace, obec si dokáže u malých žádostí poradit sama a žádost vypracuje starosta s pomocí účetní. Větší žádosti o dotaci vyřizuje za obec agentura, která pomáhá i s vyhledáváním dotačních programů, do kterých by se mohla obec zapojit a zajistit tak své potřeby. Obec má negativní postoj k dotačnímu systému jako takovému, zejména pro její časovou a administrativní náročnost a také z možné následné kontroly po několika letech. (Marek, 2024)

4.3 Obce od 1501 do 3000 obyvatel

Charakteristika města Rtně v Podkrkonoší

Město Rtně v Podkrkonoší se nachází v HKK, okrese Trutnov. Poslední sčítání lidu v roce 2021 ukázalo, že zde žije 2876 obyvatel a tento počet se nějak dramaticky nemění. Rozloha města je 13,89 km² (Regionální informační servis, b.r.) a první zmínka se datuje do roku 1367 (Městské muzeum a informační centrum Rtně, b.r.). Město je součástí Svazku obcí Jestřebí hory, Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory a Svazku měst a obcí ČR (Regionální informační servis, b.r.).

Charakteristika obce Rudník

Rudník je obec, která se nachází v okrese Trutnov, HKK. Dle posledního sčítání lidu v roce 2021 žije v obci 2 011 obyvatel a tento počet je stabilní (Český statistický úřad, 2021). První zmínka o obci se datuje do roku 1241 (Rudník, b.r.). Obec se rozléhá na 42,67 km². Město je členem Svazku obcí Horní Labe, Svazku měst a obcí ČR a Místní akční skupiny Krkonoše. (Regionální informační servis, b.r.)

Charakteristika města Svoboda nad Úpou

Město Svoboda nad Úpou se nachází v okrese Trutnov v HKK. Žije zde podle posledního sčítání lidu 1 937 obyvatel a v posledních letech se tento počet zásadně nemění (Český statistický úřad, 2021). Rozloha města je 7,75 km². První zmínka se o obci Svoboda nad Úpou se datuje do roku 1006 (Svoboda nad Úpou, 2011). Město je členem Místní akční skupiny Krkonoše, Svazku obcí Východní Krkonoše a KRKONOŠE – svazek měst a obcí. (Regionální informační servis, b.r.)

Technická vybavenost města Rtně v Podkrkonoší, Rudník a Svoboda nad Úpou

V tabulce č. 9 je prezentována základní technická a občanská vybavenost ve vybraných obcích. Tato vybavenost je klíčovým faktorem pro zajištění odpovídající kvality života v každé obci. Kvalitní občanská a technická infrastruktura přispívá k celkové spokojenosti občanů a vytváří příznivé podmínky pro jejich životní prostředí a rozvoj. Důležitost této vybavenosti je zřejmá, neboť kvalitní život občanů v konečném důsledku přispívá k všeobecnému blahu celé komunity. (Český statistický úřad, 2006)

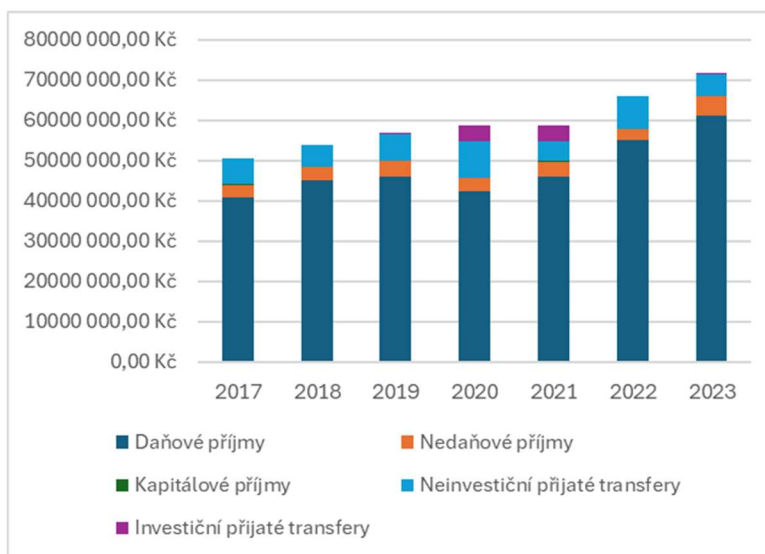
Tabulka 9: Občanská vybavenost obcí od 1501 od 3000 obyvatel

Druh občasného vybavení	Rtně v Podkrkonoší	Rudník	Svoboda nad Úpou
Technická infrastruktura			
Kanalizace	ANO	ANO	ANO
ČOV	ANO	ANO	ANO
Hasičská zbrojnice	ANO	ANO	ANO
Občanská vybavenost			
Dům s pečovatelskou službou	ANO	ANO	ANO
MŠ	ANO	ANO	ANO
ZŠ	ANO	ANO	ANO

Zdroj: vlastní zpracování dle Regionálního informačního servisu (b.r.)

Hospodaření a dotační politika města Rtně v Podkrkonoší

Graf 13: Skladba příjmových složek rozpočtu města Rtně v Podkrkonoší v letech 2017–2023

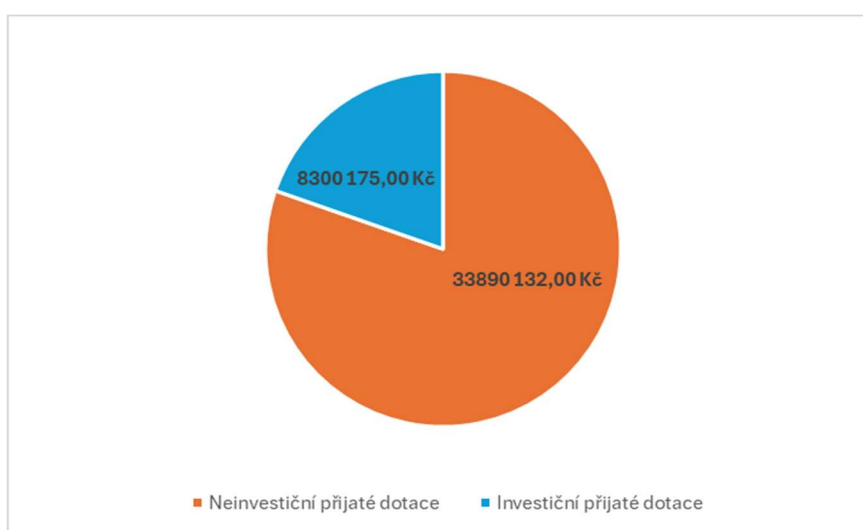

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů města Rtně v Podkrkonoší (2017–2023)

Graf č. 13 dokládá, že město Rtně v Podkrkonoší má vysoký podíl daňových příjmů a tím pádem i přes poměrně velkou sumu přijatých dotací je jejich podíl malý. Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 416 403 845 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 42 190 307 Kč (tj. 10 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 33 890 132 Kč (tj. 8 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 8 300 175 Kč (tj. 2 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Rtně v Podkrkonoší v období 2017–2023

Graf 14: Rozdělení celkových přijatých dotací města Rtně v Podkrkonoší v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů města Rtně v Podkrkonoší (2017–2023)

Tabulka 10: Celkové přijaté dotace města Rtně v Podkrkonoší v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		33 890 132,00 Kč
ČR	celkem	32 900 646,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	16 815 300,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	885 344,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	4 517 516,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na práce spojené s přípravou sčítání lidu, domů a bytů	15 435,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti a operační program zaměstnanosti	2 649 706,00 Kč
MV	Neinvestiční dotace krajům podle §27 zákona č. 133/1985 Sb. O požární ochraně	100 535,00 Kč
MZ	Dotace za zmírnění dopadů kůrovcové kalamity	143 972,00 Kč
MZ	Dotace na opravu hřbitovní zdi	363 339,00 Kč
MK	Průtoková dotace pro městskou knihovnu	75 000,00 Kč
MŠMT	Průtoková dotace pro ZŠ	5 505 010,00 Kč
MŠMT	Průtoková dotace pro MŠ	1 829 489,00 Kč
Kraj	celkem	989 486,00 Kč
	Dotace na chod lesů	45 000,00 Kč
	Dotace na provoz pečovatelské služby	819 486,00 Kč
	Dotace na výdaje spojené s pořádáním akce	75 000,00 Kč
	Dotace na vybudování regálového systému depozitáře městského muzea	50 000,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		8 300 175,00 Kč
ČR	celkem	8 173 175,00 Kč
MK	Vybavení depozitáře eklektickým zabezpečením	168 000,00 Kč
MK	Projekt "Přechod z automatizovaného systému Clavius na Tritius"	129 000,00 Kč
SFŽP	Nákup sedmimístného elektromobilu pro pečovatelskou službu	999 999,00 Kč
SFŽP	Vybudování sítě veřejného osvětlení	2 000 000,00 Kč
SFŽP	Snížení energetické náročnosti u bytového domu čp. 627	912 500,00 Kč
MŽP	Projekt "Protipovodňová opatření"	3 963 676,00 Kč
Kraj	Revitalizace historického sklepa	127 000,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů města Rtně v Podkrkonoší (2017-2023)

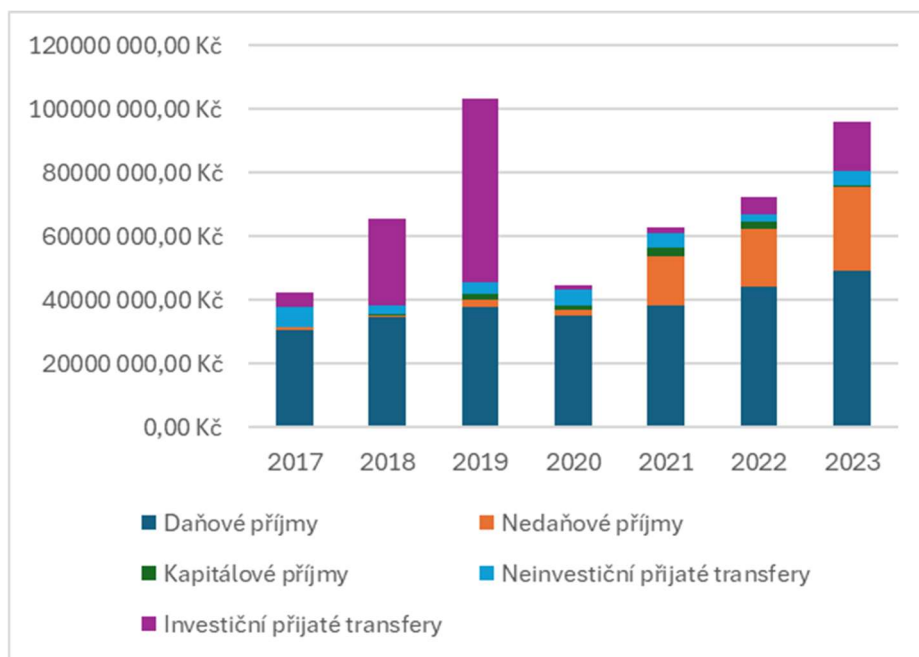
Město Rtyně v Podkrkonoší čerpalo ve sledovaném období mnoho neinvestičních dotací. Jak je zachyceno v tabulce č. 10, největší část neinvestičních dotací činí dotace určené zákonem o státním rozpočtu na výkon veřejné správy, a to v celkové částce 16 815 300 Kč. Druhou největší příjmovou položkou byly dotace z národního fondu, ze kterého obec čerpala dotace na všechny volby konané v období 2017–2023. Další položkou z tohoto fondu činily dotace na zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2. Z fondů MPSV čerpalo město na dotace spojené se zaměstnaností v obci. Největší dotační oblast, kterou město využívalo z fondů HKK, byly dotace na provoz pečovatelských služeb. HKK přispěl také na akci Koletova Rtyně, pořádanou městem v roce 2023. Investiční dotace tvořili ve sledovaném množství menší skupinu přijatých dotací, jak znázorňuje graf č. 14. V roce 2023 město přijalo investiční dotaci z rozpočtu MK ve výši 168 000 Kč na vybavení depozitáře elektrickým zabezpečením. Ve stejném roce obec realizovala revitalizaci historického sklepa v areálu rtyňské rychty, na který obec dostala finanční podporu v podobě dotace z fondů HKK ve výši 127 000 Kč. V roce 2021 město nakoupilo sedmimístný elektromobil pro pečovatelskou službu, na kterou SFŽP přispěl dotací 999 999 Kč. Dále město vybudovalo síť veřejného osvětlení, na které stejný fond přispěl částkou 2 000 000 Kč a potřeť se SFŽP podílel v roce 2021 na snížení energetické náročnosti u bytového domu čp. 627, a to částkou 912 500 Kč. Na projekt „Protipovodňová opatření – Rtyně v Podkrkonoší“, který obec realizovala v roce 2020, MŽP přispělo dotací ve výši 3 963 676 Kč. (Závěrečné účty města Rtyně v Podkrkonoší 2017–2023)

Dotační politika obce

Město Rtyně v Podkrkonoší má zpracovaný svůj strategický plán rozvoje města a na základě něho vybírají dotační programy, které by mohlo město využít. Ve městě využívají efektivně dotační programy zejména z fondů MZ a MŠMT. V rámci své dotační politiky spolupracuje s dotačními agenturami, které jim do emailu posílají možné dotační programy, o které by mohla Rtyně žádat. Zároveň specializovaná agentura pomáhá obci při žádostech o dotace, které dosahují vyšších částek a zároveň i velkou časovou i administrativní náročnost. Žádosti o dotace menšího rázu si město zpracovává samo, konkrétně finanční odbor města, která se skládá ze dvou referentek a jedné vedoucí. (Řezníček, 2024)

Hospodaření a dotační politika obce Rudník

Graf 15: Skladba příjmových složek rozpočtu obce Rudník v letech 2017–2023

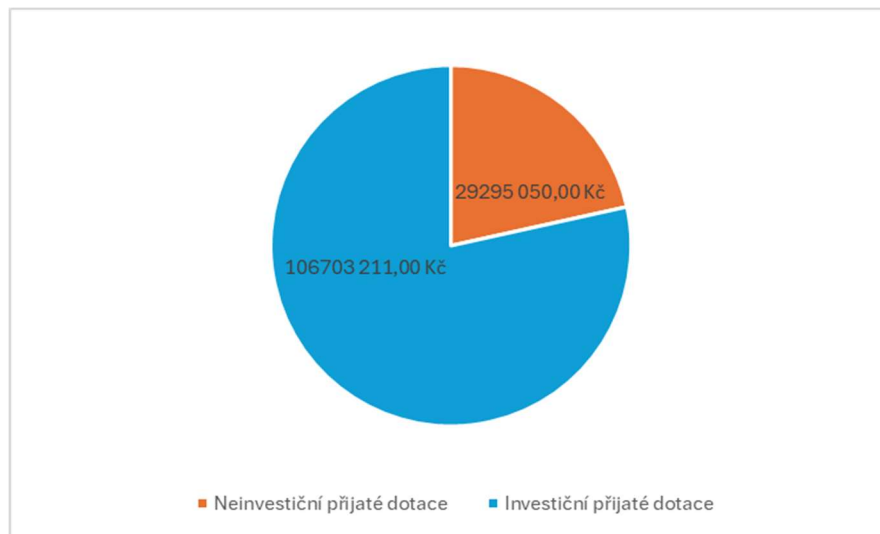

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Rudník (2017–2023)

Graf č. 15, ve kterém je znázorněna skladba rozpočtových příjmů, ukazuje velký podíl investičních dotací v letech 2018 a 2019, kdy obec realizovala výstavbu kanalizace. Dále je zde vidět malý podíl neinvestičních dotací k celkovým příjmům obce. Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 486 655 248 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 135 998 261 Kč (tj. 28 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 29 295 050 Kč (tj. 6 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 106 703 211 Kč (tj. 22 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro obec Rudník

Graf 16: Rozdělení celkových přijatých dotací obce Rudník v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů obce Rudník (2017–2023)

Z grafu č. 16 je patrné, že během zkoumaného období v obci Rudník převažují investiční přijaté dotace nad neinvestičními.

Tabulka 11: Celkové přijaté dotace obce Rudník v letech 2017–2023

Poskytovatel dotace	Dotační program	Částka
NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		29 295 050,00 Kč
ČR	celkem	28 756 733,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	8 791 700,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	2 335 221,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	3 744 575,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti a operační program zaměstnanosti	1 275 625,00 Kč
MV	Neinvestiční dotace krajům podle §27 zákona č. 133/1985 Sb. O požární ochraně	151 780,00 Kč
MZ	Dotace na hospodaření v lesích	2 983 898,00 Kč
MZ	Ocenění "Oranžová stuha ČR roku 2020"	700 000,00 Kč
MZ	Národní plán obnovy	744 640,00 Kč
MZ	Finanční příspěvek na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích	429 123,00 Kč
MZ	Dotace na výstavbu altánů	187 609,00 Kč
MŽP	Dotace na výdaje spojené se sesuvem půdy	4 861 280,00 Kč
MŠMT	Průtoková dotace pro ZŠ	2 485 050,00 Kč
SFŽP	Snížení světelného toku	66 232,00 Kč
Kraj	celkem	538 317,00 Kč
	Dotace na projekt kanalizace	300 000,00 Kč
	Dotace na hospodaření v lesích	76 317,00 Kč
	Dotace na projekt "Strategický dokument obce Rudník"	162 000,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		106 703 211,00 Kč
ČR	celkem	82 398 637,00 Kč
MŽP	Výstavba kanalizace (2018-2023)	74 537 109,00 Kč
MV	Oprava silnic	4 765 439,00 Kč
MV	Nákup cisterny pro SDH	2 500 000,00 Kč
SFŽP	Snížení světelného toku	596 089,00 Kč
EU	Výstavba kanalizace	14 675 053,00 Kč
Kraj	celkem	9 629 521,00 Kč
	Obnova stávajících vodních nádrží	200 000,00 Kč
	Výstavba lezecké stěny	400 000,00 Kč
	Nákup hasičského automobilu	1 300 000,00 Kč
	Výstavba kanalizace	7 729 521,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů obce Rudník (2017-2023)

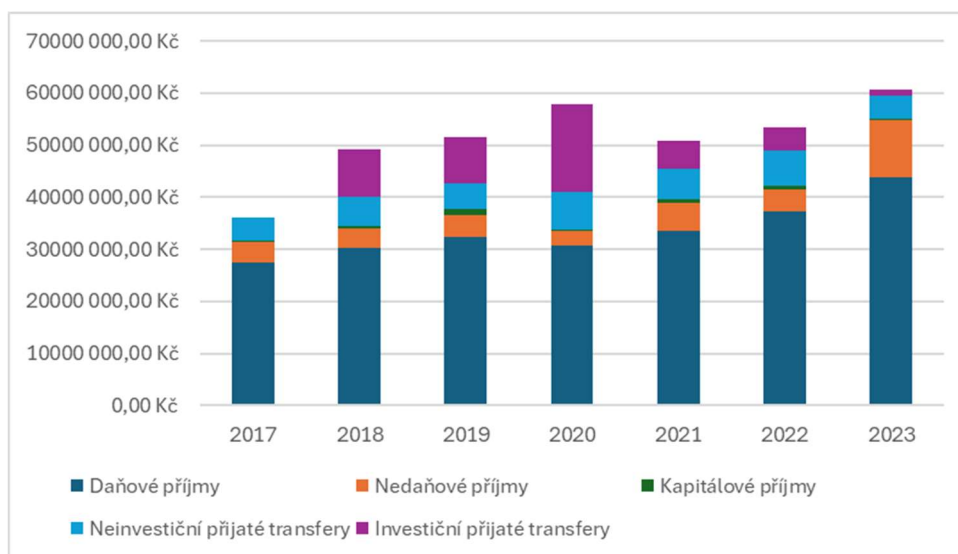
Největší část neinvestičních dotací činily dotace v rámci výkonu veřejné správy, konkrétně 8 791 700 Kč. Z národního fondu obec čerpala dotace na výdaje spojené s volbami uskutečněnými v období 2017–2023 a také jednorázový příspěvek ke zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu za roky 2021 a 2022. Z rozpočtu MZ čerpala dotace na hospodaření a ochranu lesů na území obce. MMR poskytlo finanční dotaci v podobě daru jako ocenění „Oranžová stuha ČR roku 2020“, která oceňuje příklady dobrých výsledků partnerství obce a zemědělských subjektů. HKK poskytl dotaci na výstavbu kanalizace, na podporu hospodaření v lesích a poté v roce 2021 na vytvoření projektu „Strategický dokument obce Rudník“. Mezi největší příjem z investičních dotací měla obec na výstavbu kanalizace, kdy v roce 2023 čerpala obec dotace v celkové výši 15 529 604 Kč, z toho z fondů EU činila částka 14 675 053 Kč. Dále čerpala obec dotace na výstavbu kanalizace i v roce 2018 a 2019 v celkové výši 74 021 257 Kč. V roce 2022 obec obdržela dotaci z fondů HKK ve výši 400 000 Kč na výstavbu lezecké stěny a 200 000 Kč na obnovu stávajících vodních nádrží. Ve stejném roce ještě obec získala podporu v podobě dotace ve výši 4 765 439 Kč na rekonstrukci dopravní infrastruktury. Na stejný účel obdržela obec dotaci i v roce 2021, a to ve výši 358 051 Kč. V roce 2021 získal Rudník částku 1 246 681 Kč ve formu dotace na výstavbu kanalizace. V roce 2018 obec čerpala dotaci na nákup hasičského automobilu z fondu HKK ve výši 1 300 000 Kč a zároveň ze stejných zdrojů dotaci na výstavbu kanalizace ve výši 1 300 000 Kč. V roce 2017 obec čerpala finanční podporu z MMR v podobě dotace na výstavbu tenisového kurtu v výši 1 000 000 Kč. MŽP přispělo částkou 2 500 000 Kč na nákup cisterny pro SDH Rudník. Ze SFŽP čerpala obce dotaci ve výši 596 089 Kč na snížení světelného toku.

Dotační politika obce

Obec měla vytvořený strategický plán rozvoje obce pro období 2014–2022, ve kterém je zachyceno šest oblastí strategického plánování. Podle každé z oblastí byla vypsána konkrétní opatření, podle kterých se obec řídila a zároveň podle kterých s pomocí specializované agentury hlídala možné dotační programy, které by mohla využít na dovršení strategických cílů. Například jedním ze strategických cílů v oblasti technické a dopravní infrastruktury bylo budování kanalizačního systému, které se pomocí dotačních programů podařilo naplnit. Obec si žádosti o dotace nechává zpracovávat od specializované agentury, zejména z důvodu velké časové a administrativní zátěže. (Steklý, 2024)

Hospodaření a dotační politika města Svoboda nad Úpou

Graf 17: Skladba příjmových složek rozpočtu města Svoboda nad Úpou v letech 2017–2023

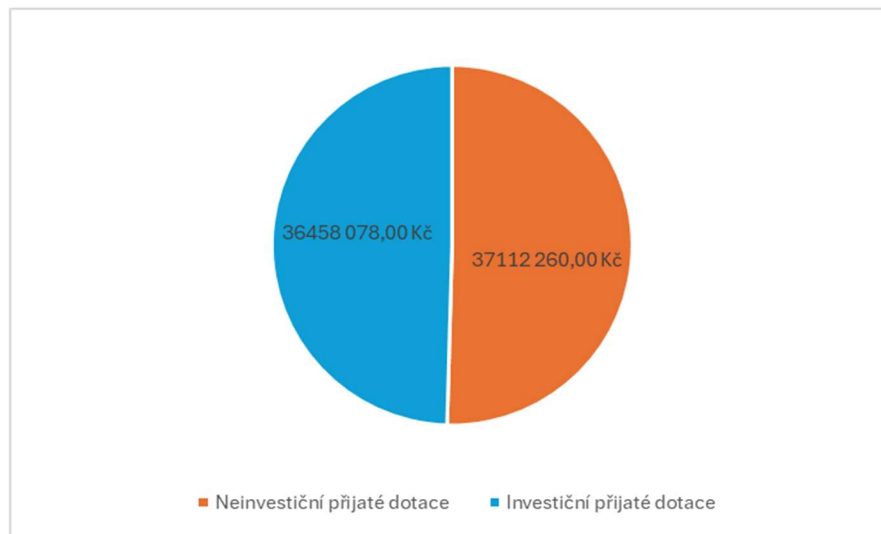

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů města Svoboda nad Úpou (2017–2023)

Z grafu č. 17, který ukazuje podíl přijatých investičních a neinvestičních dotací za sledované období, můžeme vidět nárůst investičních přijatých dotací v letech 2018–2021, který je způsoben výstavbou chodníků a opravou veřejného osvětlení. Celkové příjmy obce za období 2017–2023 činily 359 441 596 Kč. Z těchto celkových příjmů činily celkové přijaté dotace částku 73 570 338 Kč (tj. 20 % z celkových příjmů). Z toho neinvestiční dotace byly 37 112 260 Kč (tj. 10 % z celkových příjmů) a investiční dotace byly 36 458 078 Kč (tj. 10 % z celkových příjmů). (Příloha B)

Přijaté dotace pro město Svoboda nad Úpou

Graf 18: Rozdělení celkových přijatých dotací města Svoboda nad Úpou v letech 2017–2023

Zdroj: vlastní pracování dle závěrečných účtů města Svoboda nad Úpou (2017–2023)

Tabulka 12: Celkové přijaté dotace města Svoboda nad Úpou v letech 2017–2023

NEINVESTIČNÍ DOTACE celkem		37 112 260,00 Kč
ČR	celkem	25 973 488,00 Kč
Státní rozpočet	Dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu	11 752 400,00 Kč
Všeobecná národní správa	Dotace na výdaje spojené s volbami	730 896,00 Kč
Všeobecná národní správa	Jednorázové příspěvky obcím	3 175 610,00 Kč
SFŽP	Ochrana přírody	505 732,00 Kč
MPSV	Aktivní politika zaměstnanosti a operační program zaměstnanosti	4 233 076,00 Kč
MV	Neinvestiční transfery krajům podle §27 zákona č. 133/1985 Sb. O požární ochraně	123 900,00 Kč
MZ	Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků	912 293,00 Kč
MŽP	Úhrada kompenzací za ztráty způsobené obcím na území národních parků	67 545,00 Kč
MMR	Programy přeshraniční spolupráce	59 981,00 Kč
MMR	Integrovaný regionální operační program – program č. 117030	2 723,00 Kč
MK	Programy obnovy kulturních památek a regenerace památkových rezervací	288 000,00 Kč
MŠMT	Průtoková dotace pro ZŠ	4 121 332,00 Kč
Kraj	Průtoková dotace pro Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou	9 795 057,00 Kč
EU	celkem	1 343 715,00 Kč
	Dotace na náklady spojené s přechodem na odpadový systém door-to-door	67 596,00 Kč
	Operační program životní prostředí 2014–2020 - program č. 115 310	98 988,00 Kč
	Integrovaný regionální operační program – program č. 117030	1 177 131,00 Kč
INVESTIČNÍ DOTACE celkem		36 458 078,00 Kč
EU	celkem	27 613 213,00 Kč
	Pořízení nádob na separovaný odpad	965 659,00 Kč
	Oprava staršího osvětlení a výstavba nového	11 152 097,00 Kč
	Vybudování chodníků	8 418 411,00 Kč
	Rekonstrukce hasičské zbrojnice	7 077 046,00 Kč
ČR	celkem	8 844 865,00 Kč
MK	Výstavba speciálního knižního boxu	191 000,00 Kč
MMR	Oprava staršího osvětlení a výstavba nového	7 689 495,00 Kč
MMR	Vybudování chodníků	495 201,00 Kč
MK	Přechod na knihovní systém Tritius	76 000,00 Kč
MMR	Rekonstrukce hasičské zbrojnice	393 169,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů města Svoboda nad Úpou (2017-2023)

Město Svoboda nad Úpou realizovalo mnoho neinvestiční dotační projekty. Největší část přijatých neinvestičních dotací tvoří dotace v rámci finančního vztahu ke státnímu rozpočtu, které ve sledovaném období dosáhly celkové částky 11 752 400 Kč. Dále z tohoto fondu také přišly ve výši 566 765 Kč jednorázové příspěvky obcím, mezi které řadíme příspěvek obcím ke zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro roky 2021 a 2022. Ze SFŽP získala obec podporu v projektech Vegetační úpravy veřejného prostranství – Tyršova ulice a Regenerace zeleně v intravilánu města Svoboda nad Úpou. Z fondů MZ obec čerpala dotace v roce 2018 na opravu schodiště maršovského hřbitova (ve výši 212 293 Kč) a na opravu schodiště k lesnímu hřbitovu (ve výši 700 000 Kč). Z fondů EU obec čerpala dotaci na náklady spojené s přechodem odpadového systému z kontejnerového na systém door-to-door, a to ve výši 67 596 Kč a na náklady spojené s projektem Bezpečnější pěší doprava ve Svobodě nad Úpou. Z Integrovaného regionálního operačního programu čerpalo město Svoboda nad Úpou průtokovou dotaci pro ZŠ na inovaci IT učebny ve výši 1 130 480 Kč. Město Svoboda nad Úpou realizovalo mnoho investiční dotačních projektů ve sledovaném období v celkové výši 36 460 097 Kč, jak naznačuje graf č. 18. Jedním z nich je pořízení nádob na separovaný odpad, kde dotace z fondů EU činila 965 659 Kč. Druhým projektem podpořeným dotací ve výši 191 000 Kč z rozpočtu MK je výstavba speciálního knižního boxu, který slouží k lehčímu půjčení a vrácení knih. V letech 2020–2022 realizovalo projekt na opravu staršího osvětlení a zároveň výstavbu nového. Na tuto akci obec čerpala dotaci v celkové výši 18 841 592 Kč, konkrétně z fondů EU 11 152 097 Kč a z MMR činila výše dotace 7 689 495 Kč. V roce 2021 obec čerpala investiční dotaci z rozpočtu MMR ve výši 2 146 441 Kč, kterou použila na nákup automobilu pro Dům s pečovatelskou službou Svoboda nad Úpou. Ve stejném roce a ze stejného ministerstva čerpala obec ještě dotaci na vytvoření rozpočtového plánu rozvoje obce. V roce 2019 byla obci poskytnuta dotace na vybudování chodníků v celkové výši 8 913 612 Kč, z toho částka 8 418 411 Kč byla z fondů EU. Další dotací v roce 2019, kterou obec dostala, byla dotace na přechod na knihovní systém Tritius ve výši 76 000 Kč. Tato dotace byla poskytnuta z rozpočtu MK. V roce 2018 obec čerpala dotaci na rekonstrukci hasičské zbrojnice v celkové výši 7 077 046 Kč. Z této částky bylo 6 683 877 Kč z evropských fondů a zbylá částka z fondů MMR. (Závěrečné účty města Svoboda nad Úpou 2017–2023)

Dotační politika obce

Město Svoboda nad Úpou má vedený strategický rozvojový plán na každých 5 let (nejnovější je na období 2024–2028), ve kterém jsou vypsány přesné záměry, které by chtělo město v tomto období realizovat. Za období 2020–2024 měla obec vypsáných 30 záměrů, mezi které patří např. zajištění nového efektivnějšího systému shromažďování svozu komunálního odpadu nebo rekonstrukce veřejného osvětlení. Spoustu těchto záměrů se podařilo obci zajistit pomocí dotačních programů. Na tvorbě projektů a žádostí o dotace obec spolupracuje se specializovanou agenturou zejména z časové a administrativní úspory. (Týfa, 2024)

4.4 Porovnání obcí

Celkové vyhodnocení bude provedeno za pomoci komparace na základě vybraných ukazatelů. Tyto ukazatele byly zvoleny tak, aby odpovídaly rozsahu dotační činnosti ve sledovaných obcích a za dané časové období. Dále při výběru těchto ukazatelů bylo potřeba nahlížet na obce jako samostatné celky, které mají své individuální potřeby a vlastní strategii rozvoje.

Zvolené ukazatele:

- Objem získaných dotací přepočtený na jednoho obyvatele za období 2017–2023 (Český statistický úřad, b.r.)
- Podíl získaných dotací na příjmové části obecního rozpočtu za období 2017–2023 (finmag.cz, b.r.)
- Diverzita dotačních zdrojů za období 2017–2023 (Jiřincová, 2011)

Objem získaných dotací přepočtený na jednoho obyvatele za období 2017–2023

Prvním sledovacím ukazatelem porovnání je objem získaných dotací přepočtený na jednoho obyvatele v příslušné obci.

Tabulka 13: Objem finančních prostředků získaných z celkových dotací přepočtený na jednoho obyvatele v letech 2017–2023

Obec	Počet obyvatel	Celkové přijaté dotace	Dotace přepočtená na jednoho obyvatele
Obce do 500 obyvatel			
Dolní Olešnice	377	22 637 460,00 Kč	60 046,31 Kč
Zlatá Olešnice	212	10 713 814,00 Kč	50 536,86 Kč
Čermná	400	5 065 885,00 Kč	12 664,71 Kč
Obce od 501 do 1500 obyvatel			
Chotěvice	1022	25 302 301,00 Kč	24 757,63 Kč
Pilníkov	1229	118 391 471,00 Kč	96 331,55 Kč
Velké Svatoňovice	1277	37 613 038,00 Kč	29 454,22 Kč
Obce od 1501 do 3000 obyvatel			
Rtyně v Podkrkonoší	2962	42 190 307,00 Kč	14 243,86 Kč
Rudník	2154	135 998 261,00 Kč	63 137,54 Kč
Svoboda nad Úpou	2057	62 431 566,00 Kč	35 765,84 Kč

Zdroj: vlastní zpracování pomocí závěrečných účtů obcí 2017–2023

Pro tento ukazatel byl použit tento vzorec:

$$d = \frac{D}{N}$$

Kde d představuje průměrnou celkovou dotaci přepočtenou na 1 obyvatele, D představuje celkovou výši přijatých dotací v Kč a N představuje počet obyvatel. (Český statistický úřad, b.r.)

Ve skupině obcí 1–500 obyvatel je v této skupině nejlepší obec Dolní Olešnice, která získala dotace v přepočtu na jednoho obyvatele ve výši 60 046 Kč. Na tomto čísle se podílí hlavně čerpání dotací na výstavbu kanalizace (2021). Naopak nejhorší z této skupiny je obec Čermná, která ve sledovaném období čerpala dotace minimálně z důvodu neexistence strategického plánu rozvoje města. Vyšší dotace čerpala obec až v roce 2022 (v tomto roce již zrealizován strategický plán rozvoje). (Závěrečné účty obce Dolní Olešnice a Čermná 2017–2023)

Ve skupině obcí 501–1500 obyvatel je v této skupině nejlepší město Pilníkov (dotace na jednoho obyvatele činila za sledované období 96 332 Kč), které v tomto období realizovalo několika finančně náročných dotačních projektů. Mezi největší patří budování kanalizace, rekonstrukce hasičské zbrojnice, domu bývalé MŠ a dětského hřiště. Nejhorší z této skupiny je ve sledovaném období obec Chotěvice (dotace na jednoho obyvatele činila za sledované období 24 758 Kč), protože obec již před sledovaným obdobím využila dotace na větší investice podle strategického plánu (výstavba pečovatelského domu a kanalizace) než ve sledovaném období. (Závěrečné účty obce Pilníkov a Chotěvice 2017–2023)

U obcí mezi 1501 a 3000 je ve sledovaném parametru nejlepší město Rudník (dotace na jednoho obyvatele činila za sledované období 63 138 Kč). Tato částka je hlavně ovlivněna čerpáním dotace na výstavbu kanalizace. Nejhorší v tomto parametru je obec Rtyně v Podkrkonoší (dotace na jednoho obyvatele činila za sledované období 14 244 Kč), která ve sledovaném období realizovala jen malé projekty. Vliv na tento parametr má i vyšší počet obyvatel než ostatní sledované obce k této skupině. (Závěrečné účty obce Rudník a Rtyně v Podkrkonoší 2017–2023)

Podíl získaných dotací na příjmové části obecního rozpočtu za období 2017–2023

Druhý srovnávacím ukazatelem je podíl získaných dotací na příjmové části obecního rozpočtu. Tento ukazatel znázorňuje, jak velkou část celkových příjmů tvoří právě přijaté dotace. Pro tento ukazatel byl použit vzorec ze webové stránky finmag.cz (b.r.), který byl upraven pro účely této práce takto:

$$p = \frac{A}{Z} \times 100$$

Kde p představuje procento přijatých dotací k celkovým příjmům obce, A představuje celkovou výši přijatých neinvestičních/investičních dotací v Kč a Z představuje celkové příjmy obce. Výpočet v příloze B.

Z provedeného srovnání vyplývá, že ve skupině obcí do 500 obyvatel má největší podíl přijatých dotací na příjmu do rozpočtu ve své obci obec Dolní Olešnice (30 %). Tento podíl je zásadně ovlivněn příjmem dotace na výstavbu vodovodu. Nejhůře si v tomto srovnání v dané skupině počínala obec Čermná, která má podíl přijatých celkových dotací na celkových příjmech obce okolo 9 %. U obcí mezi 501 a 1500 obyvatel je nejlepší obec Pilníkov. Celkové přijaté dotace tvoří okolo 38 % celkových příjmů – realizace několika finančně náročných dotačních programů (výstavba kanalizace, rekonstrukce hasičské zbrojnice a domu bývalé MŠ). Nejhůře si v tomto srovnání počínala obec Chotěvice (15 %). Důvodem byla realizace větších projektů před začátkem sledovaného období. U obcí mezi 1501 a 3000 je ve sledovaném parametru nejlepší obec Rudník (28 %). Tento podíl je hlavně ovlivněn výší dotace na výstavbu kanalizace. Nejhorší v tomto parametru je obec Rtyně v Podkrkonoší (10 %). Důvodem je realizace menších projektů ve sledovaném období.

Diverzita dotačních zdrojů

Obce mohou čerpat z mnoha dotačních programů jednotlivých ministerstev a HKK. Jedním z možných ukazatelů dobré dotační politiky je i schopnost obce využívat dotační programy v různých oblastech a odvětvích. Nicméně je důležité si uvědomit, že každá obec vyhledává dotační programy na základě nastavené strategie rozvoje a ta je v jednotlivých obcích rozdílná, a z toho pramení i rozdílnost v diverzitě dotačních zdrojů. V tabulce č. 16 je znázorněna diverzita dotačních zdrojů ve vybraných obcích.

Tabulka 14: Diverzita dotačních zdrojů

Obec	MMR	MZ	MŽP	MK	MPSV	MŠMT	MV	SFŽP	HKK	EU	CELKEM
Dolní Olešnice	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	6
Zlatá Olešnice	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	5
Čermná	ANO	NE	ANO	NE	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	4
Chotěvice	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	7
Pilníkov	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	8
Velké Svatoňovice	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	8
Rtyně v Podkrkonoší	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	9
Rudník	ANO	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	9
Svoboda nad Úpou	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	10

Zdroj: vlastní zpracování dle závěrečných účtů jednotlivých obcí (2017-2023)

Z tabulky č. 14 vyplývá, že evropské dotace využívají zejména obce s vyšším počtem obyvatel a vyšším rozpočtem. Tyto dotace umožňují realizaci finančně náročnějších projektů. Státních dotací využívají již všechny obce. Nejvíce využívají vybrané obce dotační programy vypsané MPS, poté MZ a MŠMT. Nejméně jsou využívány dotační programy vypsané MK. Dotace vypsané HKK jsou využívány nejčastěji, a hlavně v menších sledovaných obcích. Dotace HKK jsou vypisovány na menší projekty a spolufinancování těchto projektů finančně neohrozí ani malé obce.

Z tabulky č. 14 lze vidět, že čím větší obec, tím více žádostí o dotace. Počet žádostí je ovlivněn výší rozpočtů jednotlivých obcí. Prioritou sledovaných obcí je udržení vyrovnaného rozpočtu, což mělo vliv na počet a výši žádostí o dotace vzhledem k nutnosti spolufinancování dotace.

5. SHRnutí A DISKUSE

Výzkumem bylo zjištěno, že dotace jsou pro zkoumané obce důležitou součástí jejich příjmů. Dotace těmto obcím umožňují realizovat i finančně náročné projekty, díky kterým lze dosáhnout rozvoje a zkvalitnění života občanů těchto obcí. Neinvestiční dotace pomáhají s finančním zajištěním chodu obce a jejich příspěvkových organizací, zejména pak MŠ a ZŠ. U většiny zkoumaných obcí jsou též důležité dotace pro zajištění chodu SDH.

Dotační politika je velkým tématem pro zkoumané obce, ale zároveň je to pro ně velice časově a administrativně náročná záležitost, která začíná už při vytváření strategického plánu rozvoje obce. V průběhu analýz jednotlivých obcí byly částečně naznačeny odlišné dotační činnosti v dotačních politikách zkoumaných obcí. Toto zjištění odráží výchozí podmínky a potřeby jednotlivých obcí. (Týfa, 2024; Rezníček, 2024; Steklý, 2024; Cermanová, 2024.

Jedním z poznatků bylo potvrzení sdělení Svátkové (2021), že důležitost existence strategického plánu rozvoje obce, který vede u zkoumaných obcí k lepšímu vedení celkového hospodaření, a tím i dotační politiky. Pokud má obec kvalitně zpracovaný strategický plán rozvoje, tak snadněji obec vede dotační politiku. Příkladem je obec Čermná, která neměla do roku 2022 strategický plán rozvoje obce, což mělo vliv na dotační politiku této obce. Tento můj poznatek byl potvrzen při řízených rozhovorech se starosty vybraných obcí. (Červený, 2024; Červený, 2024; Týfa, 2024; Kmiečová, 2024)

Dále z řízených rozhovorů se starosty byla potvrzena teorie MPSV (b.r.), že dotační politika je časově a administrativně náročná. Tuto náročnost se sledované obce pokouší zmírnit spoluprací se specializovanými agenturami. Pokud ale žádosti o dotace zpracovává agentura, jedná se pro obce i o náročnost finanční. Z řízených rozhovorů vyplynulo, že u větších projektů se spolupráce s agenturou vyplatí pro větší úspěšnost při vyřízení žádostí, než když si celý proces žádostí provádí obec sama. Toto tvrzení by se dalo i potvrdit z analýzy dotační politiky u obcí od 500 obyvatel, kde minimální čerpání dotací v obci Čermná by mohlo souviset s tím, že nespolupracují s externí agenturou. Specializované agentury sledovaným obcím pomáhají s celou dotační politikou, od výběru správného dotačního titulu až po přípravu samotného dotačního projektu. (Týfa, 2024; Cermanová, 2024; Steklý, 2024; Rezníček, 2024)

ZÁVĚR

V rámci této bakalářské práce byla provedena analýza dotačních politik v případě menších obcí, s důrazem na obce s počtem obyvatel nižším než 3000. Cílem bylo zkoumat míru využívání dotací, popsat strukturu, způsoby a nástroje v rámci dotačních politik a provést analýzu konkrétních dotačních programů. V této bakalářské práci byly rozebrány obecné charakteristiky malých obcí a jejich hospodaření, dotační politika obce, vymezení pojmu dotace, druhy dotací, postup poskytování dotací a jednotlivé dotační programy.

Mnou provedená analýza poskytla ucelený pohled na využívání dotací u zkoumaných obcí. Na základě této analýzy bylo možné lépe pochopit principy a mechanismy fungování dotačních politik ve zkoumaných obcích. Analýzou vyplynulo, že pro tyto obce jsou dotace časově a administrativně náročné, ale na druhou stranu se díky dotacím mohou i menší obce dále rozvíjet. Proces získání dotací začíná už tvorbou strategického plánu rozvoje obce. Pokud zkoumaná obec měla kvalitně zpracovaný strategický plán rozvoje, tím snadněji daná obec vedla svou dotační politiku. Administrativní a časovou náročnost dotační politiky většina zkoumaných obcí zmírnila spoluprací se specializovanými agenturami, které jim pomáhali s celou dotační politikou, tzn. od výběru správných dotačních programů po zpracování žádostí o dotace. Z mé provedené analýzy dále vyplývá, že evropské dotace využívaly zejména obce s vyšším počtem obyvatel a vyšším rozpočtem. Tyto dotace umožnily realizaci finančně náročnějších projektů. Státní dotace využily všechny zkoumané obce. Nejvíce čerpaly zkoumané obce státní dotační programy vypsané Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky, poté Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Nejméně byly využity zkoumanými obcemi dotační programy vypsané Ministerstvem kultury České republiky. Dotace vypsané Královohradeckým krajem byly čerpány nejčastěji, hlavně i v menších zkoumaných obcích. Cílem této práce bylo analyzovat dotační politiku v případě menších obcí, s důrazem na obce s počtem obyvatel nižším než 3000. Na základě provedeného výzkumu struktur, způsobů a nástrojů dotačních politik zkoumaných obcí se podařilo tento cíl naplnit.

POUŽITÁ LITERATURA

BERKA, Karel. 2017. *Sociologická encyklopedie – analýza a syntéza*. Online. Sociologická encyklopedie. Dostupné z: Analýza a syntéza – Sociologická encyklopedie (cas.cz). [cit. 2024-06-16].

BÝMA, Miroslav. b.r. *Postavení a pravomoci místostarosty*. Online. Moderní obec. Dostupné z: <https://moderniobec.cz/postaveni-a-pravomoci-mistostarosty/>. [cit. 2024-03-29]

CERMANOVÁ, Radoslava. 2024. *Řízený rozhovor se starostkou obce Dolní Olešnice* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.

ČERVENÝ, Josef. 2024. *Řízený rozhovor se starostou obce Pilníkov* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.

ČESKO. 1992. *Ústava České republiky ze dne 16. 12. 1992*. Online. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>. [cit. 2024-03-02].

ČESKO. 2000. *Zákon č. 128 ze dne 15. 5. 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů*. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-03-02]

ČESKO. 2000. *Zákon č. 218 ze dne 15. 5. 2000, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů*. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>. [cit. 2024-03-05].

ČESKO. 2000. *Zákon č. 250 ze dne 9. 8. 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů*. Online. Zákony pro lidi. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2006. *Občanská a technická vybavenost*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20535724/7113610936.pdf/8635f7ea-71b2-4c5c-84a2-71b5223cd3ce?version=1.0>. [cit. 2024-06-16].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2021. *Základní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů – Královehradecký kraj – 2021*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-vysledky-scitani-lidu-domu-a-bytu-kralovehradecky-kraj-2021>. [cit. 2024-04-10].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2023. *Velikostní skupiny obcí*. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/velikostni-skupiny-obci>. [cit. 2024-03-02]

- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. b.r. *Metodické vysvětlivky* Online. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/32398135/33010416qm.pdf/50696405-2e69-4955-b504-9ea54f0dc2da?version=1.1>. [cit. 2024-06-16].
- DOTACEEU.CZ. 2021. *Evropské fondy v ČR v období 2021–2027*. Online. Dotace EU. Dostupné z: [Evropske-fondy-v-CR-21-27-V03.pdf.aspx](https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/10-kroku-k-ziskani-dotace) (dotaceeu.cz). [cit. 2024-03-29].
- DOTACEEU.CZ. b.r.. *10 kroků k získání dotace*. Online. Dotace EU. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/10-kroku-k-ziskani-dotace>. [cit. 2024-03-29].
- DOTAČNÍ PORTÁL KRAJSKÉHO ÚŘADU KRÁLOVEHRADECKÉHO KRAJE. b.r. *Dotační oblasti*. Online. Dotační portál Krajského úřadu Královehradeckého kraje. Dostupné z: <https://dotace.khk.cz/grantProgram?legalTitle=801>. [cit. 2024-03-05].
- EUROPEAN COMMISSION, 2024. *Funding*. Online. European Commission. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/funding_en. [cit. 2024-03-29].
- FINMAG.CZ, b.r. *Kalkulačka procent, výpočet procent z celku*. Online. finmag.cz. Dostupné z: <https://www.finmag.cz/kalkulacky/procentni-kalkulacka>. [cit. 2024-06-22].
- FRNKOVÁ, Zdeňka. 2016. *Nástroje dotační politiky regionu*. Online. Pardubice: Univerzita Pardubice. Dostupné z: <https://theses.cz/id/hxok78/>. [cit. 2024-06-16].
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena. 2010. *Veřejné finance. 2. aktualizované vydání*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-497-0.
- HEJDUKOVÁ, Pavlína. 2015. *Veřejné finance: teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-298-4.
- HENDL, Jan. 2005. *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.
- HENDL, Jan. 2006. *Přehled statistických metod zpracování dat: analýza a metaanalýza dat. Vyd. 2*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-123-9.
- HENDL, Jan a REML, Jiří. 2017. *Metody výzkumu a evaluace*. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1192-1.
- HOLÍK, Milan. 2024. *Řízený rozhovor se starostou obce Čermná* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.
- JIŘINCOVÁ, Milena. b.r. *Diverzita v ČR a její reflexe pro podniky a zaměstnanost*. Online. Západočeská univerzita v Plzni. Dostupné z: <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/16162/1/Jirincova.pdf>. [cit. 2024-06-22].
- KMIEČOVÁ, Eva. 2024. *Řízený rozhovor se starostkou obce Zlatá Olešnice* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.

LUKEŠ, Vladimír. 2024. *Řízený rozhovor se starostou obce Chotěvice* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.

MAREK, Viktor. 2024. *Řízený rozhovor se starostou obce Velké Svatoňovice* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024

MĚSTSKÉ MUZEUM A INFORMAČNÍ CENTRUM RTYNĚ V PODKRKONOŠÍ, b.r. *Historie města Rtyně v Podkrkonoší*. Online. Městské Muzeum a informační centrum Rtyně v Podkrkonoší. Dostupné z: <https://www.muzeumrtyne.cz/historie>. [cit. 2024-06-16].

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. b.r.. *Dotační programy Ministerstva kultury a jejich vyhodnocení*. Online. Ministerstvo Kultury České republiky. Dostupné z: <https://mk.gov.cz/dotacni-programy-ministerstva-kultury-a-jejich-vyhodnoceni-cs-267>. [cit. 2024-03-05].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. 2022. *Vzdělání zaměstnanců veřejné správy a propagace aktivit v oblasti eGovernmentu*. Online. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. Dostupné z: https://www.esfcr.cz/projekty-opz/-/asset_publisher/ODuZumtPTtTa/content/vzdelavani-zamestnancu-verejne-spravy-a-propagace-aktivit-v-oblasti-egovernmentu?inheritRedirect=false. [cit. 2024-06-20].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. b.r. *Národní dotace*. Online. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/narodni-dotace>. [cit. 2024-03-29].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY. 2023. *Na školní stravování žákům přispívá MŠMT i MPSV*. Online. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Dostupné z: <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/na-skolni-stravovani-zakum-zs-prispiva-msmt-i-mpsv>. [cit. 2024-03-29].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY. b.r.. *Dotační programy*. Online. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Dostupné z: <https://msmt.gov.cz/dotacni-programy>. [cit. 2024-03-29].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. 2009. *Metodický materiál odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/mm-24-2-pravni-predpisy-a-jejich-ustanoveni.aspx>. [cit. 2024-03-29].

- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. b.r. *Dotační tituly*. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/dotacni-tituly.aspx>. [cit. 2024-03-29].
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. b.r.. *Národní dotace*. Online. Ministerstvo zemědělství České republiky. Dostupné z: <https://eagri.cz/public/portal/mze/dotace/narodni-dotace>. [cit. 2024-03-29].
- PAŘÍZKOVÁ, Ivana. 2008. *Finance územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4511-8.
- PEKOVÁ, Jitka. 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.
- PREHLEDDOTACI.CZ, b.r. *8 důvodů, proč nenechat přípravu projektu na poslední chvíli*. Online. prehleddotaci.cz Dostupné z: <https://www.prehleddotaci.cz/aktuality-dotacni-info/8-duvodu-proc-nenechat-pripravu-projektu-na-posledni-chvili/>. [cit. 2024-06-20].
- ŘEZNÍČEK, Stanislav. 2024. *Řízený rozhovor se starostou města Rtyně v Podkrkonoší* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.
- PILNÝ, Jaroslav. 2007. *Veřejné finance. 5. vydání*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 978-80-7194-963-3.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2006. *Místní finance: pro kombinovanou formu studia. 2. díl*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 80-7194-873-X.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5608-0.
- REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ SERVIS, b.r. *Okresy Královehradeckého kraje*. Online. Regionální informační servis. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/okresy>. [cit. 2024-06-16].
- ŘEZNÍČKOVÁ, Kristýna. 2019. *Financování a hospodaření územních samosprávných celků*. Olomouc: Univerzita Palackého. ISBN 978-80-244-5548-8.
- RUDNÍK, b.r. *Historie a současnost*. Online. Obec Rudník. Dostupné z: <https://www.rudnik.cz/obec-1/historie-a-soucasnost/>. [cit. 2024-06-16].
- STAROSTUJ. 2021. *Strategický (rozvojový) plán obce*. Online. Starostuj. Dostupné z: <https://www.starostuj.cz/strategicky-rozvojovy-plan-obce>. [cit. 2024-03-05].
- STEKLÝ, Pavel. 2024. *Řízený rozhovor se starostou obce Rudník* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.
- STRNADOVÁ, Zuzana. 2019. *Co by měl vědět příjemce dotace*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3076-9.

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. b.r. *Financování měst a obcí*. Online. Svaz měst a obcí České republiky. Dostupné z: <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/financovani-obci/financovani-mest-a-obci>. [cit. 2024-03-05].

SVÁTKOVÁ, Lucie. 2021. *Analýza dotačního managementu obcí*. Online. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS. Dostupné z: https://is.ambis.cz/th/cqgsp/Microsoft_Word_-_zaverecne_prace_Svatkova-merged.pdf. [cit. 2024-03-29].

SVOBODA NAD ÚPOU. 2011. *Historie Svobody v datech*. Online. Město Svoboda nad Úpou. Dostupné z: <https://musvoboda.cz/historie-svobody-v-datech/d-3225>. [cit. 2024-06-16].

TÝFA, Petr. 2024. *Řízený rozhovor se starostou města Svoboda nad Úpou* [ústní sdělení]. Okres Trutnov. 15. 4. 2024.

VODÁKOVÁ, Alena. 2017. *Sociologická encyklopedie – komparace*. Online. Sociologická encyklopedie. Dostupné z: Komparace – Sociologická encyklopedie (cas.cz). [cit. 2024-06-16].

ZLATÁ OLEŠNICE. b.r. *Dětská skupina zlatička*. Online. Obec Zlatá Olešnice. Dostupné z: <https://www.obec-zlataolesnice.cz/detska-skupina-zlaticka/os-1002>. [cit. 2024-06-16].

Databáze:

Závěrečné účty obce Dolní Olešnice 2017–2023 (dostupné z: <https://edesky.cz/desky/3725>)

Závěrečné účty obce Zlatá Olešnice 2017–2023 (dostupné z: <https://edesky.cz/desky/5196>)

Závěrečné účty obce Čermná 2017–2023 (dostupné z: <https://www.cermna.cz/index.php/obecni-urad/rozpocety>)

Závěrečné účty obce Chotěvice 2017–2023 (dostupné z: <https://edesky.cz/desky/1840>)

Závěrečné účty města Pilníkov 2017–2023 (dostupné z: <https://www.pilnikov.cz/urad/ud/>)

Závěrečné účty obce Velké Svatoňovice 2017–2023 (dostupné z: <https://velkesvatonovice.cz/office/board?boardControl-actualBoardGrid-sort%5BpublishDown%5D=ASC>)

Závěrečné účty města Rtyně v Podkrkonoší 2017–2023 (dostupné z: <https://www.rtyne.cz/zaverecne-ucty-mesta/ds-8110>)

Závěrečné účty obce Rudník 2017–2023 (dostupné z: <https://www.rudnik.cz/urad-2/povinne-informace/subjekt-obec-rudnik-1.html>)

Závěrečné účty města Svoboda nad Úpou 2017–2023 (dostupné z: <https://edesky.cz/desky/530-M%C4%9Bsto%20Svoboda%20nad%20%C3%9Apu>)

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Struktura okruhů pro starosty vybraných obcí	92
Příloha B: Podíl získaných dotací na příjmové části obecního rozpočtu za období 2017-2023	93

Příloha A: Struktura okruhů otázek pro starosty vybraných obcí

Položenými otázkami byly:

1. Má vaše obec strategický plán rozvoje obce?
2. Vyhledáváte dotační programy na základě strategického plánu rozvoje vaší obce?
3. Spolupracujete vaše obec při výkonu dotační politiky se specializovanou agenturou?
4. Je dle vás výkon dotační politiky velmi časově a administrativně náročný?

Příloha B: Podíl získaných dotací na příjmové části obecního rozpočtu za období 2017-2023

Obec	Celkové příjmy obce 2017–2023	Neinvestiční přijaté transfery		Investiční přijaté transfery		Celkový podíl přijatých transferů	
		Částka	% z celkových příjmů	Částka	% z celkových příjmů	Částka	% z celkových příjmů
Obce do 500 obyvatel							
Dolní Olešnice	74 645 990,00 Kč	5 775 789,00 Kč	8 %	16 861 671,00 Kč	23 %	22 637 460,00 Kč	30 %
Zlatá Olešnice	48 660 489,00 Kč	8 152 330,00 Kč	17 %	2 561 484,00 Kč	5 %	10 713 814,00 Kč	22 %
Čermná	53 549 789,00 Kč	3 827 789,00 Kč	7 %	1 238 096,00 Kč	2 %	5 065 885,00 Kč	9 %
Obce od 501 do 1500 obyvatel							
Chotěvice	168 601 091,00 Kč	10 092 375,00 Kč	6 %	15 209 926,00 Kč	9 %	25 302 301,00 Kč	15 %
Pilníkov	307 597 597,00 Kč	10 676 904,00 Kč	3 %	107 714 567,00 Kč	35 %	118 391 471,00 Kč	38 %
Velké Svatoňovice	218 342 673,00 Kč	8 959 789,00 Kč	4 %	28 653 249,00 Kč	13 %	37 613 038,00 Kč	17 %
Obce od 1501 do 3000 obyvatel							
Rtyně v Podkrkonoší	416 403 845,00 Kč	33 890 132,00 Kč	8 %	8 300 175,00 Kč	2 %	42 190 307,00 Kč	10 %
Rudník	486 655 248,00 Kč	29 295 050,00 Kč	6 %	106 703 211,00 Kč	22 %	135 998 261,00 Kč	28 %
Svoboda nad Úpou	359 441 596,00 Kč	37 112 260,00 Kč	10 %	36 458 078,00 Kč	10 %	73 570 338,00 Kč	20 %

Zdroj: Závěrečné účty zkoumaných obcí (2017–2023)

Pro výpočet byl použit tento vzorec:

$$p = \frac{A}{Z} \times 100$$

Kde p představuje procento přijatých dotací k celkovým příjmům obce, A představuje celkovou výši přijatých neinvestičních/investičních dotací v Kč a Z představuje celkové příjmy obce.